

การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

สารนิพนธ์
ของ
พันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2556

การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

สารนิพนธ์
ของ
พันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาริตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ
ของ
พันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2556

พันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ . (2556). การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร มณีศรีขำ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือก
อาชีพ ของนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ทำการ
เปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา ระดับการศึกษาของบิดา /มารดาที่มีผลต่อการรับรู้
ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน
สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งหมด 1,106 คนโดยผู้วิจัย
ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 494 คน (stratified random sampling)
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือก การ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเอฟ (F-
test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยทั้งหมด 5 ด้านอยู่ในระดับสูง

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า

2.1 ระดับชั้นที่ศึกษา นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจ
เลือกอาชีพ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่าด้านการประเมินตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพมี
การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
ส่วนด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการวางแผน และด้านการแก้ปัญหา ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการ
ตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการ
ตั้งเป้าหมาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านการประเมินตนเอง ด้านการวางแผน
ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และด้านการแก้ปัญหา ไม่แตกต่างกัน

2.3 อาชีพของบิดา นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือก
อาชีพโดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินตนเอง

ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการวางแผน และด้านการแก้ปัญหา ไม่แตกต่างกัน

2.4 อาชีพของมารดา นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจ เลือกอาชีพโดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินตนเอง ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการวางแผน และด้านการแก้ปัญหา ไม่แตกต่างกัน

2.5 ระดับการศึกษาของบิดา นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจ เลือกอาชีพ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินตนเอง ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการวางแผน และด้านการแก้ปัญหา ไม่แตกต่างกัน

2.6 ระดับการศึกษาของมารดา นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจ เลือกอาชีพ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินตนเอง ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการวางแผน และด้านการแก้ปัญหา ไม่แตกต่างกัน

THE CAREER DECISION MAKING SELF-EFFICACY OF SENIOR STUDENTS THE
DEMONSTRATION SCHOOL OF RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

PHANTIP PATCHARAPONGPHAN

Presented in Partial Fulfillment of Requirements for the
Master of Education Degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2013

Pantip Patcharapongpan. (2013). The career decision making self-efficacy of senior students the demonstration school of ramkhamhaeng university. Master's Project, M. Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Dr.Totsaworn Maneesrikum.

The purpose of this research was to study self – efficacy in selection career of school students from students the demonstration school of ramkhamhaeng university. It based on their grade level, GPA, father's career, mother's career, fathers' level of study, mother's level of study. That affect to the self- efficacy in career selection.

The population used in this study was from high school students at The Demonstration School Of Ramkhamhaeng Univercity in the second academic semester of 2012. The researcher using stratified random sample and the number of sample was 494. The instruments used in the research were questionnaire of students' self-efficacy in career selection. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and F-test.

The result were as follow :

1. The self – efficacy in career selection of the high school students at The Demonstration School of Ramkhamhaeng University. All of five parts are high level.
2. The result of comparison on self- efficacy in career selection (of the high school students at The Demonstration School of Ramkhamhaeng Univercity) of included :

2.1 Grade Level

The self – efficacy in career selection included 5 factors that mode a significant difference at 01 ,however, setting goal, planning solving problem did.

2.2 Grade Point Average (GPA)

The self- efficacy in career selection included 5 factors that had no difference. In consideration , of each factor, setting goals made a significant diffence at 05 ; on the other hand , self – assessment , planning and career information did not.

2.3 Father's Career

The self – efficacy in career selection included 5 factors that had no difference. In consideration of each factor , self – assessment , career information setting goals and solving problem did not make a significant difference.

2.4 Mother Career

The self – efficacy in career selection included 5 factor that had no difference. In consideration of each factor , self – assessment, career information, setting goals and solving problem did not make a significant difference.

2.5 Father's Education

The self- efficacy in career selection included 5 factors that had no difference. In consideration of each factor , self – assessment, career information, setting goals, planning and solving problem did not make a significant difference.

2.6 Mother's Education

The self – efficacy in career selection included 5 factors that had no difference. In consideration of each factor, Self- assessment, career information, setting goals, planning and solving problem did not make significant difference.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ของ พันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร มณีศรีขำ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร มณีศรีขำ)

คณะกรรมการสอบ

.....

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร มณีศรีขำ)

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร. มณฑิรา จารุเพ็ง)

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร. นฤมล พระใหญ่)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร . ทศพร มณีศรีขำ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร . มณฑิรา จารุเพ็ง และ อาจารย์ ดร . นฤมล พระใหญ่ กรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ที่กรุณาช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวคิด ข้อเสนอแนะ และ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร . วงพัทธ์ ภูพันธ์ศรี อาจารย์ ดร . รังสิมา หอมเศรษฐี และอาจารย์ ดร. มณฑิรา จารุเพ็ง ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแก้ไขเครื่อง มือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ กรุณาให้ความรู้ อบรมสั่งสอน และให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ รองคณบดีและผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่อนุญาตให้เก็บข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอบคุณอาจารย์ หน่วยแนะแนวและให้คำปรึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ให้ความสะดวกและช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลทำวิจัย

ขอขอบใจนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ ๆ นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนวทุกคนที่คอยให้ ความช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อโรจน์เพชร คุณแม่ธ นาวรรณ และทุกคนใน ครอบครัวพัชรพงศ์พรรณ ที่ให้ความรัก ให้ความห่วงใย และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

พันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมุติฐานในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตน.....	8
การรับรู้ความสามารถของตนด้านอาชีพ.....	8
การรับรู้ความสามารถ และการคาดหวังผลของการกระทำ.....	11
ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	14
ความหมายของการตัดสินใจ.....	14
ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ ดรัมโบล์.....	14
ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของเกอเลตต์.....	16
ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพตามแนวคิดของทีตเตเมน.....	16
ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของกินชเบอร์ก.....	17
รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ.....	18
มาตรฐานการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ.....	20
งานวิจัยในประเทศ.....	21
งานวิจัยต่างประเทศ.....	24
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	28
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การหาคุณภาพเครื่องมือของการวิจัย.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ) การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	46
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	46
สมมติฐานการวิจัย.....	46
วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
อภิปรายผลการวิจัย.....	50
ข้อเสนอแนะ.....	57
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	64
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	96

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษาวิจัย.....	7
2 แผนภาพการรับรู้ความสามารถของตน.....	10
3 ความแตกต่างระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและการคาดหวังผลที่เกิดขึ้น.....	11
4 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและการคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น....	12

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษาและเพศ.....	5
2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษาและเพศ.....	29
3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของ บิดา/มารดา.....	34
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรวัดการรับรู้ความสามารถแห่งตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ จำแนกเป็นรายด้าน.....	37
5 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ด้านการประเมินตนเอง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา.....	38
6 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพจำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา.....	39
7 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ด้านการตั้งเป้าหมาย จำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา.....	40
8 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ด้านการวางแผน จำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา.....	42
9 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ด้านการแก้ปัญหาจำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา.....	43
10 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยรวมทั้ง 5 ด้านจำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา.....	44
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับมาตรวัดการรับรู้ความสามารถแห่งตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ.....	75
12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบการรับรู้ความสามารถแห่งตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ด้านการประเมินตนเอง.....	81

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบทดสอบการรับรู้ความสามารถแห่งตน ในการตัดสินใจเลือกชีพ ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ.....	81
14 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบทดสอบการรับรู้ความสามารถแห่งตน ในการตัดสินใจเลือกชีพ ด้านการตั้งเป้าหมาย.....	82
15 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบทดสอบการรับรู้ความสามารถแห่งตน ในการตัดสินใจเลือกชีพ ด้านการวางแผน.....	82
16 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบทดสอบการรับรู้ความสามารถแห่งตน ในการตัดสินใจเลือกชีพ ด้านการแก้ปัญหา.....	83

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และวิทยาการทำให้มีอาชีพเกิดขึ้นมากมาย อาชีพแต่ละอาชีพจะเหมาะสมกับ บุคคลหนึ่ง แต่อาจจะไม่เหมาะสมกับอีกบุคคลหนึ่ง ทั้งนี้ เนื่องจากบุคคลมีความแตกต่างกัน ในหลาย ๆ ด้าน เช่น บุคลิกภาพ ค่านิยม ความถนัด ความสามารถ ถ้าบุคคลใดตัดสินใจเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง ย่อมมีความสุขในการทำงาน และมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอย่างมาก ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลใดเลือกประกอบอาชีพไม่เหมาะสมกับตนเอง จะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่มีความสุขและมีโอกาสประสบความสำเร็จ ในการประกอบอาชีพ ได้ยาก นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติอีกด้วย ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ จัดได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและมีผลต่อความสุขทุกข์ในระยะยาวของชีวิตในอนาคตของบุคคล เนื่องจาก หากบุคคลตัดสินใจผิดพลาดลงไป ก็ย่อมหมายความว่า เขาจะต้องใช้ชีวิตทั้งชีวิตทำงานใน สิ่งที่เขาไม่มีใจรัก และอาจจะทำให้ไม่ทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่เท่าที่ควรไม่ประสบผลสำเร็จในชีวิตการทำงาน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต และกระทบกับชีวิตในด้านอื่น ๆ ของเขาด้วยเช่นกัน ดังนั้น การช่วยให้บุคคล ได้มีการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพที่ตรงกับ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพ จึงน่าจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยบุคคลในการวางแผนชีวิตทั้งระยะสั้นและ ระยะยาวของเขาได้ ดังเช่น (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2532: 15) กล่าวไว้ว่า การตัดสินใจเข้าสู่อาชีพที่ตรงกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจ เมื่อบุคคลสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เขาย่อมจะมีความสุขในการทำงาน และโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพ ย่อมสูงขึ้นด้วย การที่บุคคลจะตัดสินใจถูกต้องนั้น หากเป็นสิ่งที่ยังเป็นที่ยอมรับไม่ได้ แต่จะต้องเป็นสิ่งที่ทำด้วยความรอบคอบ มีองค์ประกอบของการตัดสินใจหลายประการ และจะต้องทำด้วยความระมัดระวัง มีขั้นตอนและมีการวางแผนเป็นอย่างดีเท่านั้น และบุคคลก็อาจจะไม่สามารถทำได้ตามลำพัง เพื่อเขาได้รู้จักเข้าใจตนเอง รู้จักวิธีหาข้อมูลโลกของงานอาชีพ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจในสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิตของเขา

โดยทั่วไป การตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนมักจะกระทำกันในลักษณะ ที่ยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้อง ทำให้เมื่อเข้าไปเรียนในระดับอุดมศึกษาแล้ว ก็มีได้มีการเข้าสู่อาชีพในวิชาที่ตนเรียนมา (กิติ กิตติศัพท์. 2539: 22) เป็นการสูญเสียของการศึกษาของชาติและสูญเสียของเศรษฐกิจอย่างน่าเสียดาย ส่วนหนึ่งของปัญหา อาจะมาจากการขาดความเข้าใจที่ถูกต้อง ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และอีกส่วนหนึ่งอาจจะเป็น เพราะการได้รับอิทธิพลจากตัวแปรสิ่งแวดล้อม เช่น จากบิดา มารดา ครู อาจารย์ ค่านิยม หรือกลุ่มเพื่อน ในปัจจุบันยังมีนักเรียนอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่

รู้ไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการอย่างไรกับชีวิตและอนาคตของตนเอง หลังจากที่จบชั้นมัธยมศึกษาไปแล้ว ที่เป็นเช่นนี้ เพราะเราทุกคนต่างอาศัยอยู่ในโลกที่สับสนที่ปะปนไปด้วยปัญหาอุปสรรคนานัปการ อาชีพต่างๆ ที่มีอยู่มากมายในปัจจุบัน นอกจากจะแฝงไว้ด้วยความลำบากต่อการตัดสินใจ การเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่ง จึงเป็นการกระทำที่นับว่าสำคัญที่สุดของชีวิต (ธรรมศักดิ์ มีอิสระ. 2530: 34) ซึ่งวัยรุ่น คือ วัยที่มีอายุระหว่าง 13-20 ปี เป็นวัยที่ต้องการเตรียมตัวสำหรับอาชีพ เขาจะต้องศึกษาสำรวจ ทดสอบความรู้ ความสามารถ ความสนใจของตนเองในการเลือก อาชีพ (สุชา จันทน์เอม. 2531: 50) การตัดสินใจเลือกอาชีพ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และการแนะแนวอาชีพที่เหมาะสม เพื่อเขาจะได้รู้จักตนเองตามความเหมาะสมที่จะเลือกศึกษาต่อในระดับสูงนั้นก็คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายจะต้องตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับอุดมศึกษาด้วยความคิดของตนเอง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ เลือกอาชีพและบุคคลที่ในช่วงนี้ จะให้ความสำคัญกับปัจจัยทางวัตถุและด้านอื่นๆ มากกว่าความสนใจ ความถนัด ซึ่งปัญหาในการเลือกศึกษาต่อและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาว่า นักเรียนจำนวนมากมักจะประสบปัญหาการเลือกศึกษาต่อแขนงใด และควรประกอบอาชีพอะไร จึงจะเหมาะสม บางคนมีปัญหาและประสบความล้มเหลวในชีวิตการทำงาน เปลี่ยนงานอยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้ นับเป็นความสูญเสียเปล่าทาง การศึกษาอย่างใหญ่หลวง สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายของครอบครัวและงบประมาณของรัฐ ซึ่งประเทศกำลังพัฒนาต่างก็พยายามแก้ปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป ดังนั้น จึงควรจะมีการศึกษาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการแนะแนว การศึกษา และอาชีพให้มากขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำเป็นจะต้องได้รับ การเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษในเรื่องความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531: 40 อ้างอิงจาก Ginberg. 1996) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรมีการสำรวจความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนทั้งชายและหญิง ในระดับดังกล่าว

การรับรู้ความสามารถของตน (Self-Efficacy) อาจเป็นตัวแปรที่สำคัญที่รวมอยู่ใน การศึกษาพัฒนาการ ทางอาชีพ (Career-Development) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่ ประสบความสำเร็จ (Achievement Behavior) ต่อการตัดสินใจในเรื่องการเรียน และอาชีพ การศึกษา ความสัมพันธ์ ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน กับการเลือกอาชีพ พบว่า คนที่คาดหวังว่าตนมีความสามารถที่จะประกอบอาชีพด้านใดก็มักจะเลือกอาชีพตามความคาดหวังว่า ตนเองมีความสามารถในด้านนั้น เช่น คนที่คาดหวังว่าตนเองมีความสามารถทางด้านการใช้ เครื่องจักรกล ก็จะไปเลือกอาชีพประเภทช่างเทคนิค วิศวกร เป็นต้น (Hackett; & Betz. 1981: 399-410)

ในด้านการเลือกเรียนวิชาเอกนั้นพบว่า นักเรียนที่มีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถ ของตนสูงในวิชาคณิตศาสตร์ จะเลือกวิชาเอกเกี่ยวกับ คณิตศาสตร์ มากกว่านักเรียนที่มีความ คาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนต่ำในวิชาคณิตศาสตร์ โดยแบนดูรา (Bandura) มีความสามารถเชื่อว่าการรับรู้ความสามารถไม่ต่างกันแต่อาจแสดงออกในคุณภาพที่แตกต่างกันได้ ถ้าคน 2 คนนี้ มีการรับรู้ความสามารถของตนเองแตกต่างกัน ก็อาจจะแสดงพฤติกรรมออกมาได้

แตกต่างกันเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพระดับสูงจะมีความมั่นใจในความสามารถที่จะทำการตัดสินใจด้านอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนที่จะทำการตัดสินใจเลือกอาชีพระดับต่ำ จะไม่มีความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Taylor; & Betz. 1994: 63-81) เนื่องจากการรับรู้ความสามารถของตน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ดังนั้น ถ้าบุคคลประเมินความสามารถของตนไม่ถูกต้อง จะทำให้เกินความสามารถของตนเอง เมื่อพบความล้มเหลวจะรู้สึกผิดหวัง ทำให้ไม่มั่นใจในความสามารถของตน ไม่กล้าตัดสินใจทำงานต่างๆ ในโอกาสต่อไป ส่วนคนที่ประเมินความสามารถของตนต่ำ จะเลือกทำแต่กิจกรรมง่าย ๆ ไม่พยายามที่จะพัฒนาความสามารถของตน เกิดความท้อถอยได้ง่ายเมื่อพบอุปสรรค ดังนั้นการที่บุคคลประเมินความสามารถของตน ได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงหรือสูงกว่าความเป็นจริงเพียงเล็กน้อย จะช่วยให้บุคคลเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง ทำให้มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จ และมีโอกาสพัฒนาความสามารถของตนเอง การช่วยเหลือให้บุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตน ในระดับที่เหมาะสมจะช่วยให้บุคคลมีโอกาสได้รับความสำเร็จและมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองยิ่งขึ้น ดังนั้น การที่บุคคลประเมินความสามารถของตนได้อย่างเหมาะสม คือ ประเมินความสามารถของตนใกล้เคียงกับความเป็นจริง หรือสูงกว่าความเป็นจริงเล็กน้อยจะช่วยให้บุคคลเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาในระดับที่เหมาะสม จะช่วยให้บุคคลมีโอกาส ประสบความสำเร็จและมีความมั่นใจ ความสามารถของตนเองยิ่งขึ้น

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ที่มีต่อความสามารถของตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้แก่ ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา /มารดา ผู้วิจัยคาดหมายว่าน่าจะมีความสัมพันธ์ กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน และความสัมพันธ์ดังกล่าวมีผลมากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลที่ได้เป็นแนวทางให้ครู ผู้ปกครองตลอดจน ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการเลือกอาชีพ เพื่อนำไปพัฒนาส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนในการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อเปรียบเทียบ การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษาของบิดา /มารดา

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ทราบว่า สถานภาพของนักเรียน สถานภาพของผู้ปกครอง มีผลต่อการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูแนะแนว ในการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ และส่งเสริมพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมถึงเพื่อให้ครู นักเรียนและผู้ปกครองได้ตระหนักถึงความเกี่ยวข้องของการรับรู้ความสามารถของตนและด้านอาชีพ กับการตัดสินใจเลือกอาชีพ และที่สำคัญเพื่อ ให้อาศัยเป็นข้อมูลในการวางแผนงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ การวางแผนพัฒนาหลักสูตร แผนการเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน และความต้องการตลาดแรงงาน อันจะเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาในการพัฒนาประเทศอีกทางหนึ่ง

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งหมด 1,106 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบ แบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane' (อ้างถึงในสุรศักดิ์ อมรรัตน์ศักดิ์, เตือนใจ เกตุษา และ บุญมี พันธุ์ไทย, 2545, หน้า 126) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อน ± 0.5 % โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นและเพศ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 494 คน (ดังตาราง 1)

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษาและเพศ

ระดับชั้น	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มัธยมศึกษาปีที่ 4	177	79	181	81	358	160
มัธยมศึกษาปีที่ 5	193	86	201	90	394	176
มัธยมศึกษาปีที่ 6	161	72	193	86	354	158
รวม	531	237	575	257	1,106	494

ที่มา: ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2555 (ฝ่ายวิชาการ, 14 พฤษภาคม 2555)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) แบ่งเป็นดังนี้

1.1 สถานภาพของนักเรียน ได้แก่ ระดับชั้นที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2 สถานภาพของผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพของ บิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา

2. ตัวแปรตาม (dependent variables) คือ การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision Making Self-Efficacy Scale)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลจะตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตน และดำเนินการในการประกอบอาชีพให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยการประเมินตนเอง ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การเลือกเป้าหมาย การวางแผน และการแก้ไขปัญหา โดยดูจากคะแนนแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (CDMSE = The Career Decision Making Self Efficacy Scale) การที่นักเรียนเลือกอาชีพ โดยตระหนักต่อองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 การประเมินตนเอง (Self-Appraisal) หมายถึง การที่นักเรียนรู้ถึงความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ (Occupational Information) หมายถึง การที่นักเรียนทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และรู้จักลักษณะของอาชีพ

1.3 การตั้งเป้าหมาย (Goal Selection) หมายถึง การที่นักเรียนเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

1.4 การวางแผน (Planning) หมายถึง การที่นักเรียนตระหนักต่ออนาคตทางอาชีพในภายภาคหน้าของตนเอง และสามารถวางแผนเข้าสู่อาชีพที่เลือกแล้ว

1.5 การแก้ปัญหา (Problem Solving) หมายถึง การที่นักเรียนทราบว่าควรทำอย่างไรเมื่อประสบปัญหาต่าง ๆ ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการเลือกอาชีพ

2. สถานภาพของนักเรียน หมายถึง

2.1 ระดับชั้นที่ศึกษา หมายถึง ระดับชั้นของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ แบ่งเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมผลการเรียนของนักเรียน แบ่งเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00-4.00 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.99 และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 1.00-1.99

3. สถานภาพของผู้บิดา/มารดา หมายถึง

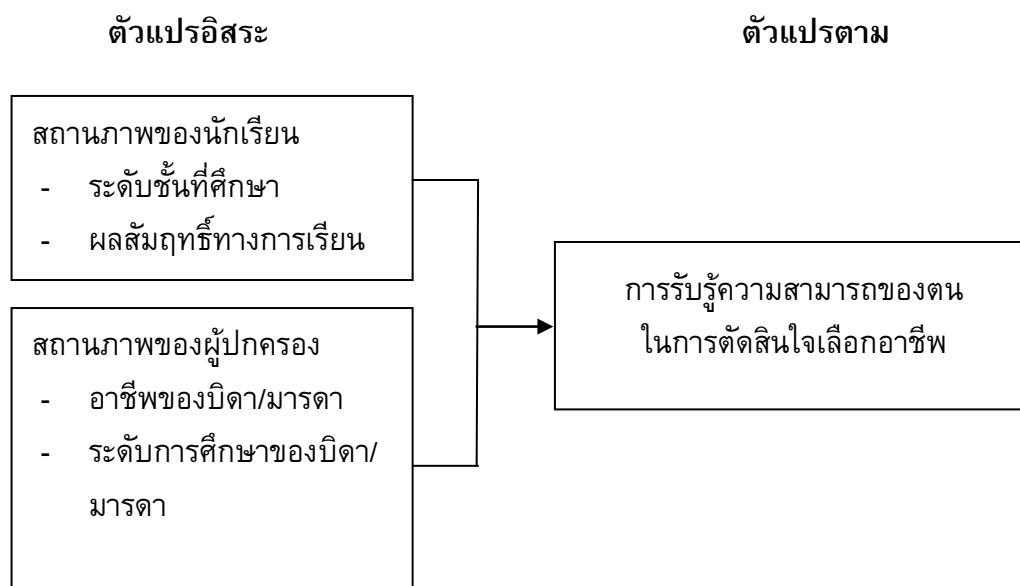
3.1 อาชีพของบิดา หมายถึง บิดาของนักเรียนประกอบกิจกรรมใดก็ตาม ที่นำมาซึ่งรายได้ของครอบครัว ได้แก่ อาชีพรับราชการ อาชีพรัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานบริษัท อาชีพค้าขาย อาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพเกษตรกรรม และประกอบอาชีพอื่นๆ

3.2 อาชีพของมารดา หมายถึง มารดาของนักเรียนประกอบกิจกรรมใดก็ตาม ที่นำมาซึ่งรายได้ของครอบครัว ได้แก่ อาชีพรับราชการ อาชีพรัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานบริษัท อาชีพค้าขายอาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพเกษตรกรรม และประกอบอาชีพอื่นๆ

3.3 ระดับการศึกษาของ บิดา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของ บิดาที่ได้รับแบ่งออกเป็นระดับ ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

3.4 ระดับการศึกษาของมารดา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของ มารดาที่ได้รับแบ่งออกเป็นระดับ ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษาวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

1. สถานภาพของนักเรียน ได้แก่ ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่แตกต่างกันส่งผลต่อ การรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพแตกต่างกัน

2. สถานภาพของ ผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพของบิดา /มารดา ระดับการศึกษาของบิดา /มารดา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอ ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ
  - 1.1 ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตน
  - 1.2 การรับรู้ความสามารถของตนด้านอาชีพ
  - 1.3 การรับรู้ความสามารถและการคาดหวังผลของการกระทำ
2. ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพ
  - 2.1 ความหมายของการตัดสินใจ
  - 2.2 ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของดรัมโบล์
  - 2.3 ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของเกอเลตต์
  - 2.4 ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพตามแนวคิดของทิตเตเมน
  - 2.5 ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของกินชเบอร์ก
  - 2.6 รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ
3. มาตรการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.1 ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตน

การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจความสามารถของตนเกี่ยวกับพฤติกรรมบางอย่างว่าเขามีความสามารถที่จะทำพ ฤติกรรมใดหรือไม่และใช้ความพยายามในระดับใด (Bandura. 1986: 393-399)

1.2 การรับรู้ความสามารถของตนด้านอาชีพ

ในปี 1981 แฮกเคท และเบทซ์ (Hackett; & Betz. 1981: 399) ได้เริ่มต้นเสนอว่าการรับรู้ความสามารถของตน (Self-efficacy) อาจเป็นตัวแปรสำคัญ ในการศึกษาพัฒนาการทางอาชีพ (Career Development) ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกการเรียนและอาชีพ ต่อการปรับตัวในงานอาชีพของผู้หญิง และผู้ชาย จากงานวิจัยของเบทซ์และ แฮกเคท (Betz; & Hackett. 1981: 409-410) พบว่า ความสามารถของตนเองเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถ

ทางการเรียน ความสนใจในอาชีพ และนิสัยของการเลือกอาชีพ ทั้งนี้พฤติกรรม การเลือกอาชีพมีความแตกต่างกันระหว่างเพศ และวิธีการให้คำปรึกษา สามารถพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านอาชีพ ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพ ความพึงพอใจ และความสำเร็จในอาชีพ การทำงานการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านอาชีพ (Career Self-Efficacy) หมายถึง การตัดสินใจ ความสามารถของตนเกี่ยวกับพฤติกรรมหลายอย่างรวมถึงการเลือกอาชีพและปรับตัวในอาชีพ

เบทซ์ (Betz. 1992: 22-26) ได้นำแนวความคิดการรับรู้ความสามารถของตนของแบนดูรา (Bandura. 1977: 170-175) ซึ่งเชื่อว่าการรับรู้ความสามารถของตนจะพัฒนาจากแหล่ง ปัจจัยพื้นฐาน 4 แหล่ง ดังนี้

1. การประสบความสำเร็จจากการกระทำ (Performance Accomplishment)

เป็นแหล่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนมากที่สุด เนื่องจากการประสบความสำเร็จจากการกระทำเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับโดยตรงและเป็นข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงสูง บุคคลที่ทำงานแล้วประสบความสำเร็จหลายครั้งซ้ำ ๆ จะทำให้ประเมินความสามารถของตนสูง และมีการรับรู้ความสามารถของตนสูงขึ้น ส่วนบุคคลที่ ทำงานแล้วประสบความสำเร็จล้มเหลวบ่อย ๆ ครั้ง จะส่งผลให้บุคคลประเมินการรับรู้ความสามารถของตนต่ำลง ดังนั้นการที่บุคคลมีประสบการณ์อย่างไร ก็จะทำให้บุคคลคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนตามประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ (Bandura, Adams, Beyer. 1977: 126)

2. การเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ (Vicarious Learning or Observation Learning)

เคย์เซอร์ และบาร์ลิง (Keyser; & Barling. 1981) กล่าวว่า การประเมินความสามารถของตนส่วนหนึ่ง ได้รับอิทธิพลมาจากการได้เห็นการประสบความสำเร็จของผู้อื่น การที่เห็นบุคคลอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนเองทำกิจกรรมได้สำเร็จจะทำให้บุคคลรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเพิ่มขึ้นได้ โดยบุคคลจะบอกกับตนเองว่า ถ้าผู้อื่นประสบความสำเร็จ เขาจะต้องประสบความสำเร็จได้ สามารถทำกิจกรรมในทำนองเดียวกันได้สำเร็จเช่นเดียวกัน ถ้ามีความตั้งใจ หรือพยายาม การที่บุคคลรู้สึกว่าคุณมีความสามารถเช่นเดียวกัน อาจจะโน้มน้าวตนเองให้มีความเชื่อว่า เขาน่าจะประสบความสำเร็จได้ อย่างน้อยในลักษณะของการปรับปรุงการปฏิบัติของตนได้ดีขึ้น ในทางเดียวกันการที่บุคคลสังเกตผู้อื่นที่เห็นว่ามีความสามารถคล้ายคลึงกับตนประสบความสำเร็จ ล้มเหลว ทั้งๆ ที่เขาใช้ความพยายามเต็มที่แล้ว ก็จะทำให้การตัดสินใจความสามารถของตนต่ำลง และความพยายามลดลง

3. การชักจูงด้วยคำพูด (Verbal Persuasion)

การชักจูงด้วยคำพูด เป็นวิธีการที่ใช้กันแพร่ หลายที่จะทำใ้บุคคล เชื่อว่าตนมีความ สามารถที่จะกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จได้ การชักจูงด้วยคำพูดจะช่วยใ้บุคคลมีกำลังใจ มีความเชื่อมั่นในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น แต่ทั้งนี้จะได้ผลมากขึ้นก็ขึ้นอยู่กับบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการพูดให้ผู้อื่นคล้อยตาม จะต้องเป็นบุคคลที่ ผู้ถูกชักจูงให้ความเชื่อถือ ไว้วางใจนอกจากนี้จะต้องเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ อยู่ในกรอบของความเป็นจริง การชักจูงที่จะช่วยใ้บุคคลมีการรับรู้

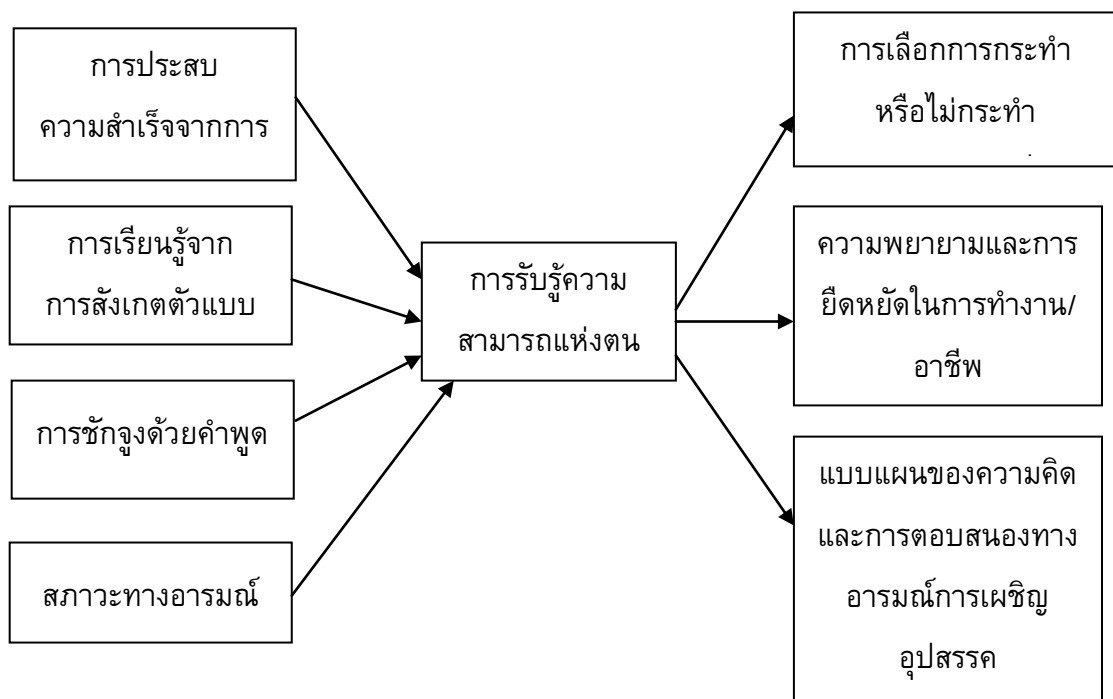
ความสามารถเพิ่มขึ้นนั้นจะต้องทำให้บุคคลมีความพยายามเพียงพอ และพัฒนาทักษะที่จำเป็นด้วยการพูดชักจูงในเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงอาจทำให้ล้มเหลว ซึ่งทำให้ผู้ถูกชักจูงขาดความไว้วางใจจากผู้ชักจูง และจะทำให้ผู้ถูกชักจูงขาดความมั่นใจในความสามารถได้

4. การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotion Arousal)

การรับรู้ความสามารถของตนจะสูง หรือต่ำ ในสภาวะที่อารมณ์ถูกกระตุ้น มีความตื่นตัว เช่น เกิดความเครียด ความวิตกกังวล หรืออยู่ในสภาพการณ์ที่กดดัน มักจะทำให้บุคคลกระทำกิจกรรมไม่ดีเท่าที่ควร และทำให้บุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนต่ำ (Baron. 1988: 202-203) ดังเช่นงานวิจัยของ สมิท (Smith. 1989: 232-233) พบว่า ความวิตกกังวล มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตน ถ้าบุคคลมีความวิตกกังวลสูงมักจะมีการรับรู้ความสามารถของตนต่ำ แต่ถ้าบุคคลมีความวิตกกังวลต่ำมักจะมีการรับรู้ความสามารถของตนสูง

แหล่งข้อมูลของการรับรู้ความสามารถ

พฤติกรรม/อาชีพ

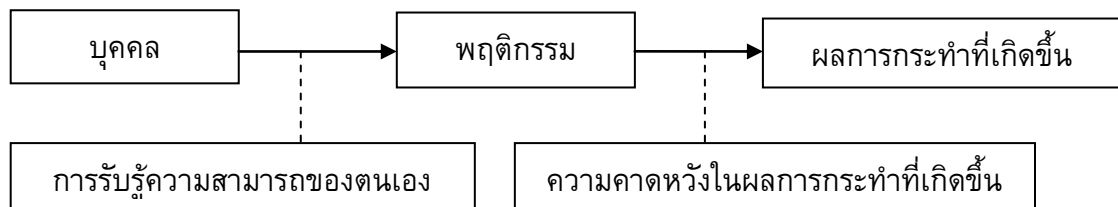

ภาพประกอบ 2 แผนภาพการรับรู้ความสามารถของตน

ที่มา: Betz, N.E. (1992). *Counseling uses of career self efficacy*. The Career Development Quarterly 41 (September) p. 22.

1.3 การรับรู้ความสามารถ และการคาดหวังผลของการกระทำ

แบนดูรา กล่าวว่า ความเชื่อในการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy belief) นั้น จะแตกต่างจากการคาดหวังผลของการกระทำที่เกิดขึ้น (Outcome expectations) กล่าวคือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการตัดสินใจความสามารถของตนเองว่าจะสามารถทำงานได้หรือไม่ ในขณะที่การคาดหวังผลของการกระทำ เป็นการตัดสินใจว่า เมื่อกระทำพฤติกรรมดังกล่าว แล้วผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร (Bandura. 1986: 1180-1181) ตัวอย่าง เช่น ถ้านักเรียน มีความเชื่อว่าเขาเก่งคณิตศาสตร์นี้เป็น “การรับรู้ความสามารถ” และหากเขาคาดว่าถ้าเขาเรียนวิชานี้เขาจะทำคะแนนได้ในระดับเกรด A และได้รับการยกย่องชมเชย ความคาดหวังว่าจะได้คะแนนดี ได้รับคำชมนี้ เป็น “การคาดหวังผลของการกระทำ” (Outcome Expectations)

ภาพประกอบ 3 ความแตกต่างระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการคาดหวังผลที่เกิดขึ้น

ที่มา: Bandura, A. (1977). *Self-efficacy the exercise of control*. New York: W.H. Freeman and Company p. 22.

จากภาพประกอบ 3 แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นนั้น มีความสัมพันธ์กันมาก โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรนี้ มีผลต่อการตัดสินใจที่กระทำ พฤติกรรม ของบุคคลนั้น ๆ ในกรณีนี้ เด็กที่รับรู้ความสามารถของเขาเก่งคณิตศาสตร์ และคาดหวังว่า ถ้าเขาเรียนแล้วจะได้คะแนนดี เขาก็จะตัดสินใจเลือกเรียนวิชาทางวิทยาศาสตร์ มีพฤติกรรมตามความเชื่อและความคาดหวังของเขาเองในที่สุด

จะเห็นได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้นนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างสูงยิ่ง อาจจะเขียนความสัมพันธ์ ดังกล่าว ดังภาพประกอบ 4

		ความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น	
		สูง	ต่ำ
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	สูง	มีแนวโน้มที่จะทำแน่นอน	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำแน่นอน

ภาพประกอบ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น

ที่มา: Bandura, A. (1977). *Self-efficacy the exercise of control*. New York: W.H. Freeman and Company p. 20.

ภาพประกอบ 4 อาจอธิบายได้ว่า ถ้าหากบุคคลมีความสามารถในการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง และมีความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นสูงเช่นเดียวกัน บุคคลก็จะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมนั้นแน่นอน ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ และมีความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นต่ำด้วย หรือความคาดหวังส่วนใดส่วนหนึ่งเป็นไปในทางตรงกันข้าม บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจไม่กระทำพฤติกรรมนั้น ตัวอย่าง เช่น บุคคลเชื่อว่าถ้าเลือกอาชีพแพทย์จะทำให้มีรายได้สูง มีเกียรติ แต่จะหลีกเลี่ยงไม่เลือก ถ้าบุคคลสงสัยว่าตนเอง ไม่มีความสามารถพอจากประเด็นดังกล่าวจะเห็นได้ชัดเจนว่า ตัวแปรที่สำคัญ ในการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมของบุคคล น่าจะเป็นการรับรู้ความสามารถของตนมากกว่าการคาดหวังผลกรรม

การรับรู้ความสามารถและเป้าหมายส่วนบุคคล การตั้งเป้าหมายส่วนบุคคล (Personal Goals) หมายถึง การที่ บุคคลตั้งใจที่จะกระทำกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด อันจะนำไปสู่ผลลัพธ์บางประการ (Bandura. 1986: 1180-1181) การตั้งเป้าหมายจะเป็นช่องทางให้บุคคลมีการจัดการ มีแนวทาง รวมถึงความอดทนในการรอคอย แม้ในช่วงที่ ปราศจากการได้รับการเสริมแรงใด ๆ จากภายนอก ตามแนวคิดของทฤษฎีความคิดความเข้าใจทางสังคม (Social Cognitive Theory) เป้าหมายที่บุคคลตั้งให้ตนเอง จะได้รับอิทธิพลจากการรับรู้ความสามารถของตน และความคาดหวังในผลที่จะตามมา ตัวอย่าง เช่น ถ้านักเรียนเชื่อว่า ตนเองมีความสามารถทางด้านศิลปะ และมีความคาดหวังที่เป็นบวกกับอาชีพศิลปิน การเข้าสู่อาชีพศิลปินจะเป็นเป้าหมายส่วนบุคคลที่นักเรียนพยายามรักษาไว้และไปให้ถึงแม้จะมีอุปสรรคก็ตาม ทั้งนี้เพราะบุคคลจะพยายามตั้งเป้าหมายที่สอดคล้องกับการรับรู้ความสามารถของตนอยู่เสมอ ทั้งนี้ การรับรู้ความสามารถของ

ตนและความคาดหวังผลที่จะ เกิดขึ้น เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความสนใจและเป้าหมาย เป้าหมายมักจะเป็นส่วนประกอบของตัวเล็อกทางอาชีพ กระบวนการตัดสินใจ แผนการตัดสินใจ แรงจูงใจ และพฤติกรรมการเลือก ดังนั้น การรับรู้ความสามารถตนและการคาดหวังผลที่จะเกิดใน ระดับสูงจะเป็นตัวกำหนดในการนำไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน

การรับรู้ความสามารถของตนนี้เป็นตัวกำหนดว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมอย่างไร มีแบบแผนการคิดอย่างไรและมีการตอบสนองทางอารมณ์อย่างไร เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องใช้ความ พยายามสูง (Bandura. 1986: 1181) การรับรู้ความสามารถของตนจะเป็นตัวกำหนดในเรื่องต่อไปนี้

1. การเลือกกระทำพฤติกรรม (Choice Behavior) การที่บุคคลตัดสินใจว่าจะแสดง พฤติกรรมใดในสภาพการณ์ใดนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการรับรู้ความสามารถของตนเองเดียวกัน จะเลือกทำงานในสถานการณ์นั้นถ้าเขารู้สึกว่าเขามีความสามารถเพียงพอที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ ได้ บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถสูงจะเลือกทำงานที่มีลักษณะท้าทาย มีแรงจูงใจในการพัฒนา ความสามารถของตนให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ส่วนบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนต่ำ มักจะหลีกเลี่ยงงาน ท้อถอย ขาดความมั่นใจในตนเองซึ่งเป็นการปิดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพ ของ ตนเองในทางอาชีพ ถ้าบุคคลรู้ว่าเขามีความสามารถสูงทางวิทยาศาสตร์ ในทางตรงข้ามถ้าเขามี ความสามารถทางวิทยาศาสตร์สูงแต่ไม่มั่นใจ หรือรับรู้ความสามารถตนต่ำ อาจทำให้เขาไม่เลือก อาชีพที่เขาไม่มั่นใจได้

2. การใช้ความพยายามและความมุ่งมั่นในการทำงาน (Effort Expenditure and Persistence) การตัดสินใจความสามารถของตนจะเป็นตัวกำหนดว่า บุคคลจะใช้ความพยายามสัก เท่าใดและเขาจะยืนหยัดอยู่ได้นานสักเท่าใดในการกระทำและในสถานการณ์ซึ่งบุคคลรู้ว่าตนมี ความสามารถน้อย เมื่อพบอุปสรรคก็จะล้มเลิกความพยายามโดยง่าย

3. แบบแผนความคิดและการตอบสนองทางอารมณ์ (Thought Patterns and Emotion Reactions) การรับรู้ความสามารถของตนมีอิทธิพลต่อแบบแผนการคิด และตอบสนองทาง อารมณ์ของบุคคลในการกระทำพฤติกรรม และมีผลต่อการคาดคะเนกับการจัดการสภาพแวดล้อมใน ภายหน้าของเขา บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนสูงจะให้ความสนใจและใช้ความพยายามในการ จัดการสภาพการณ์ และสิ่งที่เป็นอุปสรรคจะกระตุ้นให้เขาใช้ความพยายามมากขึ้น ส่วนบุคคลที่รับรู้ ว่าตนมีความสามารถต่ำมีแนวโน้มที่จะมีปฏิกิริยาต่อตนเองในทางลบ ไม่มั่นใจ วิดถก กังวล เครียด และจะทำพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างไม่เต็มความสามารถ ส่งผลให้ประสบความสำเร็จน้อยในการกระทำ มากยิ่งขึ้น คนที่รู้ว่าตนเองมีความสามารถสูงมีแนวโน้ม จะพิจารณาว่าความล้มเหลวเกิดจากการ ที่เขาพยายามไม่เพียงพอ แต่คนที่มีทักษะพอ ๆ กัน แต่รับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ จะเห็นว่ ความล้มเหลวเกิดจากตนไร้ความสามารถ

2. ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.1 ความหมายของการตัดสินใจ

กินซ์เบิร์ก (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ . 2529: 99; อ้างอิงจาก Ginzberg et al. 1951) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจเลือกอาชีพว่าเป็นกระบวนการที่ต้องการความสมดุลขององค์ประกอบส่วนบุคคลกับโอกาสและขีดจำกัดของความเป็นจริง

ซูเปอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ . 2529: 90; อ้างอิงจาก Supper. 1957) กล่าวว่ากระบวนการเลือกอาชีพของบุคคลขึ้นอยู่กับ การที่อาชีพที่เขาเลือกนั้นทำให้เขาสามารถแสดงบทบาทตามความต้องการของเขาได้ ทั้งในโลกส่วนตัวของบุคคลนั้นและในโลกของความเป็นจริง

นอกจากนั้น นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2523: 76) ได้อธิบายว่า การตัดสินใจที่ถูกต้องนั้นหมายถึง การตัดสินใจเข้าสู่อาชีพที่ตรงกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจของเขา เมื่อบุคคลสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเขาย่อมจะมีความสุขมากกว่าในการทำงาน และโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพย่อมจะสูงขึ้นตามไปด้วย การที่บุคคลจะมีการตัดสินใจที่ถูกต้องนั้นหาใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยความบังเอิญไม่ การตัดสินใจในเรื่องของงานอาชีพที่ประกอบในอนาคตเป็นเรื่องที่ต้องทำอย่างรอบคอบ และระมัดระวัง เพราะผลของการตัดสินใจของเขานั้นเกี่ยวโยงไปถึงความสุขหรือความทุกข์ในการประกอบอาชีพในอนาคตด้วยบุคคล จึงจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาทำหน้าที่ช่วยเหลือให้เขาได้เข้าใจตนเอง และโลกของงานอาชีพเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาเลือกอาชีพที่ดีที่สุดสำหรับชีวิตของเขา

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกต่าง ๆ มาเพียงทางเดียวที่เหมาะสมมากที่สุดในการจะนำไปปฏิบัติได้จริง โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบส่วนบุคคล ในด้านความถนัด ความสนใจ ความสามารถ และความต้องการ ส่วนการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งที่เหมาะสมกับเขามากที่สุด ทั้งด้านความถนัด ความ สนใจ ค่านิยม ความสามารถ และความต้องการของตน

2.2 ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ ดรัมโบล์

ดรัมโบล์ (Krumboltz. 1975) เป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning) มีความเชื่อว่า กระบวนการเลือกอาชีพประกอบด้วยตัวแปร 4 ชนิด ได้แก่

1. สายพันธุกรรมของบุคคล และความสามารถพิเศษ (Genetic Endowment and Special Abilities) หมายถึง คุณลักษณะทางพันธุกรรมที่เขาได้รับจากบิดามารดา เช่น สติปัญญา ความฉลาด เป็นต้น

2. เงื่อนไขทางสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต (Environmental Conditions and Event) จัดเป็นเรื่องที่บุคคลไม่สามารถทำอะไรได้จะมีอิทธิพลกับชีวิตและการเลือกอาชีพของเขาแน่นอน สมมติว่านักเรียนอยากเข้าเรียนแพทย์แต่ขาดการสนับสนุนทางการเงิน หรือขาดโอกาสทางการศึกษารวมทั้งการเกิดอุบัติเหตุบางประการในชีวิต อาจทำให้เขาไม่สามารถทำตามความใฝ่ฝันของเขาได้หรือในขณะที่เรียนอยู่ปรากฏว่า บิดามารดาเกิดเสียชีวิตลงไม่มีใครสนับสนุนส่งเสริม

เขาอาจจะต้องออกมาทำงานเลี้ยงตนเองและไม่สามารถเรียนต่อได้ เป็นต้น เราจะเห็นได้ว่ามี เหตุการณ์มากมายที่เกิดกับบุคคล ในชีวิตของเขา เป็นเหตุการณ์ที่เขาไม่สามารถควบคุมได้แต่ผล ของเหตุการณ์นั้น ก็มีอิทธิพลต่อแผนการเข้าสู่อาชีพของเขาเป็นต้น

3. ประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning Experiences) ประสบการณ์ทางการเรียนรู้ของ บุคคล เป็นการเรียนรู้โดยทางอ้อมหรือเป็นการเรียนรู้โดยการผ่านการเชื่อมโยงก็ได้

3.1 ประสบการณ์การเรียนรู้โดยผ่านมาถึงบุคคลเรียกว่า Instrumental learning experiences เป็นการเรียนรู้ที่บุคคลอาจจะเรียนโดยการสังเกตปฏิกิริยาจากผู้อื่น หรือเป็นการ สังเกตจากผลที่เกิดขึ้นได้รับการเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ โดยที่ผู้สังเกตอาจจะไม่ได้ ผ่าน ประสบการณ์ตรง แต่ก็จะเป็นการเรียนรู้และมีผลต่อการตัดสินใจทางอาชีพได้ เช่น เราสังเกตเห็น เพื่อนที่เรียนวิชาทางวิทยาศาสตร์ต้องเคร่งเครียดกับการเรียนมากเราก็อาจจะสรุปเอาว่า วิชา วิทยาศาสตร์ยาก และเราคงไม่อยากเรียนหรือเข้าสู่อาชีพที่ต้องใช้การคำนวณ หรือที่ต้องจบทางสาย วิทยาศาสตร์มา

3.2 การเรียนรู้โดยกระบวนการเชื่อมโยง Associative learning experiences เป็น ปฏิกิริยาตอบโต้ของบุคคลทั้งทางบวกและทางลบ ต่อเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่บุคคลเคยรู้สึกเป็น กลางๆ ในช่วงแรก อาจจะเป็นความรู้สึกที่มีต่อคน หรืออาชีพใดอาชีพหนึ่งที่เขาได้เห็นการเชื่อมโยง ในทางบวกหรือลบเกิดขึ้นบ่อย ๆ ทำให้เขาเริ่มรู้สึกบวกหรือลบตามการเชื่อมโยงนั้น เช่น หากเรา อ่านหนังสือพิมพ์บ่อย ๆ ในเรื่องทางการเมือง และหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลข่าวสารที่ทำให้เรารู้สึกว่า นักการเมืองเข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ทางธุรกิจให้แก่ กตตนเอง มากกว่าทำงานเสียสละเพื่อชาติ บ้านเมือง เราอาจจะมีการเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงว่า นักการเมืองมักเป็นผู้ไม่สุจริต และเมื่อเห็นอ่าน หรือรับรู้จากสื่อต่างๆ บ่อยขึ้น ในที่สุด ทศนคติของเราก็จะไม่ดีกับอาชีพนักการเมืองได้ ในที่สุด ทั้ง ๆ ที่เราเองก็ไม่เคยได้รู้จักนักการเมืองเป็นการส่วนตัวเลย แต่เราก็สามารถมีความรู้สึกเกี่ยวกับอาชีพนี้ ได้ โดยอ่านการเรียนรู้ในรูปแบบการเชื่อมโยงที่ว่านี้

4. ความสามารถหรือทักษะที่จะใช้ในการประกอบอาชีพ (Takes Approach skills) เป็นทักษะที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาให้ได้ดียิ่งขึ้น เช่น การแก้ปัญหา นิสัยการทำงาน ปฏิกิริยาทาง อารมณ์ และการใช้ความคิด เป็นต้น

สรุปได้ว่าประสบการณ์การเรียนรู้ของบุคคลในเรื่องของการเรียนรู้มากก็จริง แต่เขาก็ เห็นว่า พันธุกรรมจะเป็นตัวกำหนดความสามารถในการเรียนรู้ของมนุษย์ รวมทั้งการเลือกอาชีพ ของบุคคลด้วย และสรุปในแง่ของทฤษฎีนี้ คือ

1. การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นทักษะของการเรียนรู้
2. คนที่พูดว่าเขาเลือกอาชีพได้แล้ว จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือด้วย เพราะเขา อาจจะเลือกอาชีพจากความเข้าใจที่ผิดพลาดบางประการ
3. ความสำเร็จในการเลือก อาชีพ ได้รับการประเมินจากทักษะ การตัดสินใจที่ดีของ บุคคล

4. คนเราไม่ได้เกิดมาเพื่อมีความเหมาะสมในอาชีพเดียว (บุคคลอาจเหมาะสมกับอาชีพได้มากกว่าหนึ่งอาชีพ)

2.3 ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของเกอเลตต์

เกอเลตต์ เป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning) (ศุภวดี บุญญวงษ์. 2528: 138-139; อ้างอิงจาก Tolbert. 1977) ทฤษฎีการตัดสินใจของ เกอเลตต์ ว่าเป็นทฤษฎีที่แสดงถึงวงจรกระบวนการตัดสินใจ มีลักษณะเป็นวัฏจักรตามธรรมชาติ แบ่งเป็นขั้น ๆ ดังนี้ คือ

1. กำหนดเป้าหมายในการเลือก โดยกำหนดตัวเลือกตามความต้องการ การเลือกอาชีพ อาจจะมีตัวเลือกหลาย ๆ อย่างก็ได้

2. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลือกเหล่านั้น ถ้าหากเป็นตัวเลือกการศึกษาก็ควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร หลักสูตร จำนวนผู้เรียนที่ สถานศึกษารับไว้ได้ และค่าใช้จ่าย เป็นต้น และถ้าเป็นการเลือกอาชีพก็ควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ สวัสดิการที่ได้รับ รายได้ และการฝึกอบรมเพื่อเข้าสู่อาชีพ เป็นต้น นอกจากนี้ บุคคลต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองอีกด้วย เป็นต้นว่า ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ และทัศนคติ

3. นำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ หรือการศึกษาที่ได้รวบรวมไว้แล้วนั้นมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อทำนายถึงความเป็นไปได้และผลที่เกิดขึ้นหลังจากการตัดสินใจเลือกแล้ว

4. ทำความกระจ่างแจ้งกับระบบค่านิยมของตน แล้วนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกตัวเลือกที่เหมาะสมกับตนให้มากที่สุด

5. ประเมินตัวเลือกทั้งหมดแล้วตัดสินใจแบบเด็ดขาดหรือแบบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมอีก ถ้าเป็นการตัดสินใจแบบเด็ดขาด บุคคลก็จะประเมินถึงการทำนายผลที่ เกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้นอีกครั้งเพื่อความมั่นใจ และถ้าหากเป็นการตัดสินใจแบบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมอีกบุคคลก็จะกลับขึ้นที่ 2 ใหม่ ดำเนินการจนครบทุกขั้นจนสามารถตัดสินใจได้

2.4 ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพตามแนวคิดของทีดเดเมน

แนวคิดการตัดสินใจของทีดเดเมนและโอฮารา (Tiedeman; & O Hara. 1963) เป็นทฤษฎีเน้นการพัฒนาการของบุคคล และวิธีการตัดสินใจของบุคคลโดยมีความเชื่อว่าการพัฒนาการทางอาชีพจะเกิดขึ้นพร้อมกับพัฒนาการด้านอื่น ได้แบ่งขั้นตอนของการประกอบอาชีพไว้ 2 ระดับคือ

1. ขั้นตอนของการคาดการณ์ หรือเตรียมการในการเลือกอาชีพมี 4 ระยะดังนี้

1.1 ระยะสำรวจ (Exploration) เป็นความคิดชั่วคราว ไม่ยั่งยืน พิจารณาเลือกอาชีพที่มีความน่าจะเป็นไปได้เป็นเพียงจินตนาการ แต่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถ ความสนใจ และสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ

1.2 ระยะเวลาให้เป็นรูปร่าง (Clystallization) เป็นการประเมินทางเลือกอาชีพตามที่คิดไว้ โดยพิจารณาอาชีพที่เป็นทางเลือกให้เหลือน้อยที่สุด

1.3 ระยะตัดสินใจเลือก (Choice) เน้นคำจำกัดความของเป้าหมายที่เลือก และทำการตัดสินใจเลือกตามเป้าหมายพร้อมทั้งแนวทางที่จะทำให้ถึงเป้าหมายในอาชีพนั้น

1.4 ระยะเวลาทำให้ชัดเจน (Clarification) เป็นการปฏิบัติในสิ่งที่ได้ตัดสินใจเลือกไว้ให้มีความชัดเจนขึ้น สร้างความมั่นใจให้แข็งแกร่งขึ้นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2. ขั้นตอนการสนับสนุนหรือปรับเปลี่ยนในการเลือกอาชีพ มี 4 ระยะดังนี้

2.1 ระยะเวลาใช้ประสบการณ์เสริม (Induction) เป็นการเลือกอาชีพอย่างมีประสบการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม บุคคลในสังคมยอมรับ โดยบุคคลจะเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งนั้น จากการสังเกตผลจากการกระทำของตนเองและผู้อื่นบุคคลจะเลือกอาชีพที่ได้รับการเสริมแรง

2.2 ระยะเวลารวบรวมใหม่ (Reformation) จากกลุ่มอาชีพที่ยอมรับของสมาชิกเป็นการยืนยันการกระทำเลือกของบุคคล โดยมีเงื่อนไขและเป้าหมายใหม่

2.3 ระยะเวลาผสมผสานกัน (Integration) เป็นความตั้งใจที่จะทำให้บรรลุถึงเป้าหมาย โดยบุคคลได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มอาชีพที่เป็นทางเลือกเพื่อได้รับรู้ถึงลักษณะอาชีพที่เลือก และเกิดความพึงพอใจที่จะประกอบอาชีพนั้น

นอกจากนี้กระบวนการตัดสินใจเกิดขึ้นตลอดเวลา ไม่ใช่เป็นการเลือกครั้งเดียวแล้วสิ้นสุด การตัดสินใจเปลี่ยนอาชีพใหม่สามารถเกิดขึ้นได้หากมีประสบการณ์ใหม่ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับชีวิต แต่การตัดสินใจที่เกิดขึ้นใหม่ในแต่ละครั้ง บุคคลก็จะผ่านขั้นตอนดังกล่าว คือ เริ่มต้นจากการสำรวจไปถึงการผสมผสานจุดมุ่งหมายของตนเองและกลุ่มอาชีพที่จะเลือก

จากรูปแบบการตัดสินใจเลือกอาชีพของทีเดเมนเน้นการเพิ่มการตระหนักรู้ในตนเองเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในกระบวนการตัดสินใจ

2.5 ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของกินชเบอร์ก (Ginzberg)

กินชเบอร์ก (Ginzberg. 1974: 37-57) กล่าวว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่ใช่เป็นการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันในแต่ละขั้นที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการของแต่ละบุคคล จึงแบ่งช่วงการเลือกอาชีพของบุคคลออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะเวลาคิดฝัน (Fantasy Period) คือระยะที่เด็กมีอายุ 1-10 ปี จะคิดถึงการเลือกอาชีพจากการสร้างจินตนาการ อาจจะได้รับอิทธิพลมาจากสื่อโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือผู้ปกครอง โดยที่ระยะนี้เด็กยังไม่รู้ถึงความสามารถ และข้อจำกัดของตนเอง

2. ระยะเวลาทดลองทำงาน (Tentative Period) อาจตั้งแต่ 11-17 ปี โนระยะนี้เป็นช่วงที่ยังลังเลใจในการเลือกอาชีพ เริ่มมีการสังเกตความสนใจและชอบกิจกรรมบางอย่างและทำได้ดีกว่ากิจกรรมอื่น ต่อมาจะผสมผสานระหว่างความสนใจ ความถนัด ความสามารถและคุณค่าของกิจกรรม

นั้น มองเห็นทางเลือกอาชีพของตนเองคร่าว ๆ และรู้เกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจในอนาคต คำนึงถึงอนาคตมากกว่าปัจจุบัน ในระยะนี้การเลือกยังเป็นการเลือกที่ยืดหยุ่นประกอบเกี่ยวกับตนเองอยู่ ยังขาดการพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ ของอาชีพ ระยะนี้แบ่งออกได้เป็น 4 ระยะ

2.1 ระยะยึดความสนใจของตนเอง (Interest Stage) อายุ 11-12 ปี จะเลือกอาชีพที่สนใจ ซึ่งส่วนมากจะสัมพันธ์กับความปรารถนาระยะคิดฝัน (Fantasy)

2.2 ระยะคำนึงถึงความสามารถของตนเอง (Capacity Stage) อายุ 13-14 ปี จะเลือกอาชีพโดยคำนึงถึงความสามารถ ประเมินความสามารถของตน

2.3 ระยะคำนึงค่านิยมของตนเอง (Value Stage) อายุ 15-17 ปี จะเริ่มรู้ถึงค่านิยมของตนเอง และสังเกตว่าอะไรคือสิ่งที่เขาต้องการ เช่น เงิน ,เกียรติยศ, การแสดงความคิด

2.4 ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ (Transition) อายุ 17 ปี จะเริ่มรู้จักพิจารณาข้อเท็จจริง และตัดสินใจได้เหมาะสมถูกต้อง โดยการผสมผสาน ความสนใจ ความสามารถ และค่านิยมมาพิจารณาตามโอกาส ข้อจำกัดและข้อเท็จจริงต่าง ๆ แต่ยังมีอาการลังเลใจ

3. ระยะการเลือกที่สมจริง (Realistic Period) อายุ 17 ปีขึ้นไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ เป็นระยะของความเป็นจริงระยะนี้จะแสวงหาข้อเท็จจริงจากอาชีพต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลในการเลือกอาชีพ โดยคำนึงถึงข้อจำกัด และข้อเท็จจริงต่าง ๆ แบ่งออกเป็นขั้นย่อย 3 ขั้น คือ

3.1 ขั้นสำรวจอาชีพ (Exploration) เป็นขั้นที่บุคคลจะสำรวจว่าอาชีพใดจะเหมาะสมกับตนเอง โดยการประเมินตนเองกับกิจกรรมทางอาชีพของเขาอย่างใกล้ชิดเคียงกับความ เป็นจริงมากขึ้น

3.2 ขั้นรวมตัวของความคิดที่จะเลือกอาชีพ (Crystallization) เป็นขั้นที่บุคคลก้าวเข้าสู่แผนการเลือกอาชีพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น การเลือกในขั้นนี้จะประสบความสำเร็จหรือไม่สำเร็จ ขึ้นอยู่กับขั้นสำรวจอาชีพของเขาที่ผ่านมา

3.3 ขั้นเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจง (Specification) บุคคลจะชัดเจน เฉพาะเจาะจง ในการตัดสินใจเลือกอาชีพยิ่งขึ้น

จากทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของกินชเบอร์กเน้นการตัดสินใจเป็นกระบวนการ ต่อเนื่องไปแต่ละขั้นตอน ตั้งแต่เกิดจนตายมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการของแต่ละบุคคล เมื่อมีการตัดสินใจแล้วจะไม่ย้อนกลับไปอีก และจะสิ้นสุดด้วยการผสมผสานกันระหว่างความสนใจ ความต้องการของตนเองกับโลกของความเป็นจริง

2.6 รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ

ดิงค์เลค (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528: 46-47; อ้างอิงจาก Dinlage. 1977) ได้ศึกษาพบว่า กลยุทธ์ “การวางแผนอย่างรอบคอบ” เป็นวิธีการตัดสินใจที่ดีที่สุดสำหรับขั้นตอนในการใช้กลยุทธ์ “การวางแผนอย่างรอบคอบ” มีดังนี้

ขั้นที่ 1 รู้ว่าสิ่งที่ต้องตัดสินใจคืออะไร ในขั้นนี้บุคคลจะต้องทราบเสียก่อนว่าเขาจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใด และจะต้องตระหนักว่าเขามีสิ่งที่ต้องตัดสินใจขั้นนี้เป็นขั้นที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าไม่ตระหนักว่าจะต้องคิดตัดสินใจแล้ว กระบวนการคิดหาทางเลือกก็จะไม่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การตัดสินใจทุกเรื่องจะต้องเกี่ยวข้องกับ การรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการตัดสินใจ ข้อมูลที่พูดถึงมีข้อมูลทั่วไป แต่จะต้องเป็นข้อมูลที่ช่วย ในการตัดสินใจ ดังนั้น บุคคลจึงต้องรู้ศิลปะแห่งการเข้าใจว่าข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของเขา แหล่งข้อมูลจะได้มาจากไหนและจะได้ข้อมูล นั้นมาอย่างไร นอกจากนี้ ข้อมูล บางชนิดจะ ได้มาจากภายนอก ส่วนข้อมูลบางชนิดจะต้องแสวงหาเองจากภายใน

ขั้นที่ 3 รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ จากการรวบรวมข้อมูลขั้นที่ 2 อาจทำให้บุคคลเริ่ม มองเห็นทางเลือกของเขาขึ้น มาได้บ้าง ถ้าทางเลือกมีไม่มากอาจจะขอให้เขาใช้ความคิดถึง ทางเลือกอื่นที่น่าจะเป็นไปได้มาพิจารณาประกอบ และเมื่อได้ทางเลือกพอสมควรแล้ว ก็ให้เขาเขียน ทางเลือกเหล่านี้ลงกระดาษ

ขั้นที่ 4 การชั่งน้ำหนักตัวเลือกแต่ละตัว สำหรับขั้นนี้ จะต้องให้บุคคลพิจารณาว่าในแต่ละ ทางเลือกมีผลดี ผลเสียอย่างไร ผลดีผลเสียในที่นี้หมายความว่าเกี่ยวข้องกับชีวิตของเขาไม่ใช่ผลดี สำหรับบุคคลอื่น และให้บุคคลนำผลดีผลเสียในแต่ละตัวมาชั่งน้ำหนักดูว่าตัวเลือกใดมีน้ำหนักดีกว่า ตัวเลือกอื่น

ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเลือก ถ้าบุคคลใดทำขั้นที่ 4 เรียบร้อยเขาก็พร้อมที่จะตัดสินใจ เลือกในการเลือกของเขา ในขั้นนี้ส่วนใหญ่จะเป็นจากอันดับของตัวเลือกที่ได้เขียนไว้ในขั้นที่ 4 นั้นเอง อย่างไรก็ตาม เขาอาจจะเลือกได้มากกว่า 1 อันดับ ถ้าการเลือกนั้นเป็นความต้องการของเขา

ขั้นที่ 6 การดำเนินการ เมื่อได้ตัดสินใจว่าจะทำ อย่างไรเรียบร้อยแล้วบุคคลก็พร้อมที่จะลงมือดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจไว้ในขั้นที่ 5

ขั้นที่ 7 การทบทวนการตัดสินใจ และผลที่ได้รับ เมื่อปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว บุคคล จะพบว่า การตัดสินใจเลือกของเขาสามารถช่วยหรือไม่ในการแก้ปัญหาจากขั้นที่ 1 ถ้าพบว่า ผลของ การตัดสินใจได้ช่วยในการแก้ปัญหา เขาก็จะยึดอยู่กับการตัดสินใจนั้น แต่ถ้าปรากฏว่าไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาได้ก็อาจจะต้องเริ่มกระบวนการใหม่อีกครั้งหนึ่งโดยเริ่มจากขั้นที่ 2 หรือ 3 ทั้งนี้แล้วแต่ความจำเป็น

ดิงค์เลค (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2532: 45; อ้างอิงจาก Dinlage. 1977) ได้รวบรวมกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจออกเป็น 8 กลยุทธ์ คือ

1. วางแผนอย่างรอบคอบ (Planful)
2. ยากเย็นแสนเข็ญ (Agonizing)
3. หุนหันพลันแล่น (Impulsive)
4. ใช้ความรู้สึกบอก (Intuitive)

5. ผลัดผ่อน (Delaying)
6. ตามดวง (Fatalistic)
7. ตามเพื่อน/เสียงส่วนใหญ่ (Compliant)
8. ขาดพลังเพียงพอ (Paralytic)

3. มาตรการวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

(Career Decision-Making Self-Efficacy Scale: CDMSES)

เทลเลอร์ และเบทซ์ (Taylor; & Betz. 1983) ได้พัฒนามาตรการวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเกี่ยวกับอาชีพ ได้มีผู้นำมาตรวัดไปใช้ในการวิจัยต่าง ๆ โดยการประยุกต์ใช้กับทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเกี่ยวกับอาชีพ เช่น งานวิจัยของ เบทซ์ และแฮกเกต (Betz; & Hackett. 1981); เอส แอล ปีเตอร์สัน (S.L. Peterson. 1993); เจ เอ็ม คาซัส และโรชา ซิง (J.M. Casas; & Rocha Singh. 1992); รับเบิลฟีล และกิลอย (Rubenfeld; & Giloy 1991); โอ โดแนล และแอนเดิลสัน (O' Donell; & Anderson. 1978) เป็นต้น

การพัฒนามาตรวัด

มาตรการวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Taylor; & Betz, 1994: 8) เป็นเครื่องมือวัดระดับความมั่นใจของบุคคลว่าเขาจะมีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ในการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น โดยมาตรวัดนี้มีพื้นฐานมาจากโครงสร้างองค์ประกอบ ที่เกี่ยวกับความสามารถในการเลือกอาชีพ (Career Choice Competence) ซึ่งมีอยู่ 5 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินตนเอง (Self-Appraisal)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ (Occupational Information)
3. การตั้งเป้าหมาย (Goal Selection)
4. การวางแผน (Planning)
5. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

โดยมาตรวัดนี้มีจำนวน 50 ข้อคำถาม เป็นมาตรวัดประเมินค่า 10 ระดับ จากมีความมั่นใจมากที่สุด (9 คะแนน) ถึงไม่มีความมั่นใจเลย (0 คะแนน) จากการทดสอบมาตรวัดหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดย เทลเลอร์ และเบทซ์ ได้ทดลองกับนักศึกษาวิทยาลัย จำนวน 346 คน ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด คือ การค้นหาข่าวสารอาชีพจากบุคคลอื่น ($M=69.6$) ส่วนค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดเป็นด้านการแก้ปัญหา ($M=64.6$) โดยมาตรวัดมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .97 เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ในแต่ละด้าน คือ การประเมินตนเอง ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การเลือกเป้าหมาย การวางแผน และการแก้ไขปัญหา เท่ากับ .88, .89, .87, .89, และ .86 ในด้านการ

ประเมินตนเองข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การเลือกเป้าหมาย การวางแผน และการแก้ไขปัญหาตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ที่ระหว่างแต่ละข้อ (Item Total Correlation) มีความสัมพันธ์กันสูง ($r = .50$ ถึง $.80$)

นอกจากนี้ Luzzo ได้หาค่าความเที่ยงโดยทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ $.93$ และทดสอบแบบทดสอบซ้ำ (Test-Retest) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ $.83$ ในระยะเวลา 1-1 1/2 เดือน และทดสอบความตรงตามเนื้อหา จะเป็นไปตามโครงสร้างของการรับรู้ความสามารถของตนที่เกี่ยวกับความเชื่อในความสามารถของตนในการกระทำพฤติกรรม ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีภาวะทางอาชีพของ Crites ซึ่งเกี่ยวกับความสามารถในการเลือกอาชีพ นับว่าเป็นส่วนที่สำคัญในการนำมาพัฒนามาตรวัดนี้ และเมื่อศึกษาอำนาจการทำนาย อำนาจจำแนก พบว่า แบบวัด CDMSES มีความสัมพันธ์กับ Career Decision Scale (CDS) โดยมีค่าเท่ากับ $.40$ แสดงว่าระดับการรับรู้ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่สูงขึ้น มีความสัมพันธ์กับระดับการตัดสินใจในการเลือกอาชีพที่สูงขึ้น นอกจากนี้ คะแนน (CDMSES) ยังมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ CMI Attitude Scale ($r = .40$) เทเลอร์ และเบทซ์ (Taylor; & Betz. 1983) ได้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อศึกษาว่าคะแนนที่ได้จาก (CDMSES) สามารถทำนายถึงการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ โดยถ่วงระดับของการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจอาชีพต่ำ ความไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ก็จะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการพัฒนาและทดสอบเครื่องมือ (CDMSES) ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

เกษณี สีมหาศาล (2531: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีผลต่อทัศนคติในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวัตินวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลแบบวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคคล มีทัศนคติในการเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $.05$

สมศักดิ์ สีตากุลฤทธิ์ (2532: 138-147) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มกับโปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเองต่อภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 24 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่ม 8 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ทางอาชีพแบบกลุ่ม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง รวม 12 ครั้ง กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับโปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเอง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง รวม 12 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุม ไม่ได้รับการช่วยเหลือด้วยวิธีใด ๆ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสำรวจภาวะทางอาชีพ มาตราวัดทัศนคติของไครทส์ ผลการวิจัย พบว่าการทดลองที่ 1

ซึ่งได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มมีคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่ากลุ่มทดลองที่ 2 ซึ่งได้รับโปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเอง และพบว่ากลุ่มทดลองที่ 2 มีคะแนนวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

จิตติพัฒน์ สงบกาย (2533: 44) ศึกษาผลของการกำกับตนเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูง ปานกลาง และต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดโสมนัสที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูง ปานกลาง และต่ำ ระดับละ 20 คน รวมเป็น 60 คน โดยสุ่มมาเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 3 กลุ่ม ระดับละ 10 คน งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ในระหว่างการทดลองนั้นนักเรียนกลุ่มทดลอง 3 กลุ่มจะไม่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง ผู้วิจัยทำการทดสอบความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์กับกลุ่มตัวอย่างทุกคนทั้งในระยะก่อนการทดลองและระยะหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ด้วยการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัย พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มมีคะแนนความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมทั้ง 3 กลุ่ม เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 นักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มมีคะแนนความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ภายหลังการทดลองสูงกว่าการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ชนิษฐา สุวรรณนิตย์ (2533: 50-52) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 213 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะในการเรียน ความวิตกกังวล การเห็นผู้อื่นเป็นตัวแบบ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน คือ ความวิตกกังวล และการตั้งเป้าหมายในการเรียน โดยปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัยนี้ร่วมกันอธิบายความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนได้ร้อยละ 53

คะเนิงนิจ เนติประวัติ (2535: 110-112) ได้ทำการศึกษาผลของการปรึกษาทางจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม ตามแนวคิดแบบวิเคราะห์ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม จำนวน 20 คน เป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มตามแนวคิดวิเคราะห์ลักษณะบุคคลและองค์ประกอบสิ่งแวดล้อม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง รวม 15 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจ จวุฒิภาวะด้านอาชีพ ความสามารถทางอาชีพ (Career Maturity Inventory-Attitude Scale) ของ จอห์น โอโคไรท์ ใช้การวิจัยแบบมีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง

ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนภูมิภาวะทางอาชีพ จากการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ ค่าทดสอบค่าที (t-test) พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มตามแนวคิดวิเคราะห์ลักษณะบุคคล และองค์ประกอบสิ่งแวดล้อม มีคะแนนภูมิภาวะทางอาชีพเพิ่มขึ้น และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปิติ วิทย์การ (2536: บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มต่อการตระหนักรู้ในอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม จังหวัดพิจิตร จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน กลุ่มทดลองจะได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง รวม 12 ครั้ง โดยมีผู้วิจัยเป็นกลุ่มผู้นำกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจการตระหนักรู้ในอาชีพ ใช้การวิจัยแบบมีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนและหลังทดลอง ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการตระหนักรู้ในอาชีพ จากการทดสอบก่อนและหลังของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มมีคะแนนการตระหนักรู้ในอาชีพเพิ่มขึ้น และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จันทนา กาไหล่ทอง (2537: 74-76) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ ที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อ.ทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ มีภูมิภาวะทางการเลือกอาชีพสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพแบบปกติ

อำไพพรรณ สุภุชนาต (2538: 65-68) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสงเคราะห์พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคคลมี การตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

พันทิพา หิงสุวรรณ (2541: 55) ได้ศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มต่อการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มต่อการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 225 คน ได้รับการทดสอบด้วยมาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียน จำนวน 20 คน จากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.00 และคะแนนมาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน ด้วยวิธีการจับฉลาก กลุ่มทดลองได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม ตามแนวทฤษฎีของเบนจามิน เรื่องการรับรู้ความสามารถของตน เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 1

ชั่วโมง รวม 12 ครั้ง การวิเคราะห์ข้อมูล กระทำโดยการทดสอบค่าที (t-test) เป็นการเปรียบเทียบคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในระยะก่อนและหลังการทดลองของทั้งสองกลุ่ม (ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่ม) ผลการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแนะแนวในชั้นเรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัตนกรณ์ ชนะขำ (2541: 66) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลต่อการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลต่อการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งมีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพจากมาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำ จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคล สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ต่อเนื่องกัน 10 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ มาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และวิเคราะห์การให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคล ซึ่งได้แนวคิดของแบนดูรา มาประยุกต์ในเรื่องการเลือกอาชีพวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคล มีการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคล มีการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพไม่แตกต่างจากเดิม
3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคล มีการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่า นักเรียนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลวิจัยเสถียรจนถึงทฤษฎีรับรู้ความสามารถของตนเองของแบนดูรา สามารถนำมาประยุกต์กับเรื่องการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เบทซ์ และแฮกเกต (Betz; & Hackett. 1981: 339-410) ทำการทดสอบประโยชน์ของทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนด้านอาชีพ โดยขบวนการเลือกอาชีพตามความแตกต่างของเพศ ที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษา งานในหน้าที่ของอาชีพที่เป็นของผู้ชายและอาชีพที่เป็นของผู้หญิง และทดสอบประโยชน์ของการรับรู้ความสามารถของตนด้านอาชีพในการทำนายจำนวน

ทางเลือกอาชีพโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในวิทยาลัย การศึกษานี้ทำโดยการถามปัญหาเกี่ยวกับความสามารถของนักศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษา งานในหน้าที่ของ 10 อาชีพของเพศหญิง (อาชีพนี้ต้องมี 2 ใน 3 ของผู้หญิงทำอยู่) และ 10 อาชีพของเพศชาย (อาชีพนี้ต้องมี 2 ใน 3 ของผู้ชายทำอยู่) ต่อมามีการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนด้านอาชีพ อีก 2 เรื่อง ทำให้ได้ขยายการค้นพบของ เบทซ์ และแอสเกต โดยเลตัน (Layton. 1984: 279-289) ทำการเปรียบเทียบรูปแบบการรับรู้ความสามารถของการพัฒนาอาชีพของผู้หญิง และรูปแบบความเชื่อ ในภาวะอำนาจแห่งตน เพื่อทำนายพฤติกรรมการเลือกอาชีพและจำนวนอาชีพ ภายใต้การพิจารณาของนักศึกษหญิง เลตัน พบว่า การรับรู้ความสามารถของผู้หญิง สำหรับอาชีพของผู้หญิงสูงกว่า อาชีพที่ไม่เป็นวัฒนธรรมตามเพศอย่างมีนัยสำคัญ และความแตกต่างของ 2 กลุ่ม มีสหสัมพันธ์ปานกลาง ส่วนความแตกต่างของการรับรู้ความสามารถของตน เมื่อพิจารณาจำนวนอาชีพที่เป็นวัฒนธรรมตามเพศจะเหนือกว่าตัวแปรอื่น ๆ ทั้งหมด คือ ความสนใจ ความสามารถ ตัวแปรที่เกี่ยวกับพื้นฐานอื่น ๆ ในการทำนายการเลือกวิชาเอกที่เกี่ยวกับกลุ่มอาชีพที่ไม่เป็นวัฒนธรรมตามเพศ

เทย์เลอร์ และเบทซ์ (Taylor; & Betz. 1983) สำรวจความคาดหวังเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนโดยศึกษาถึงทักษะ กิจกรรม ซึ่งจำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพด้วยระบบการเลือกอาชีพจากทฤษฎีภาวะทางอาชีพของไครท์ (Crites 1981) ด้วยการประเมินระบบความสามารถของตนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเป้าหมาย ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การแก้ปัญหา การวางแผน การประเมินตนเอง พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ สามารถทำนายการลังเลใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพ นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำ จะมีความลังเลใจในการเลือกอาชีพ โดยไม่พบความแตกต่างของเพศในการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพกับความสามารถทางการศึกษา

ชุงค์ และเฮนสัน (Schunk; & Hanson. 1985: 307-371) ได้ศึกษาผลของการสังเกตเพื่อเป็นตัวแบบ (Peer Models) ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 72 คน เป็นชาย 36 คน หญิง 36 คน สุ่มตัวอย่างนักเรียนเข้ากลุ่มทดลอง โดยแบ่งเป็น 6 เงื่อนไขที่ 2 กลุ่มที่สังเกตตัวแบบเพศหญิงที่เป็น Coping Model เงื่อนไขที่ 3 กลุ่มที่สังเกตตัวแบบเพศชายที่เรียนรู้โดยการรอบรู้ เงื่อนไขที่ 4 กลุ่มที่สังเกตตัวแบบเพศชายที่เรียนรู้โดยการลอกเลียน เงื่อนไขที่ 5 กลุ่มที่สังเกตตัวแบบที่เป็นครู เงื่อนไขที่ 6 กลุ่มที่ไม่มีตัวแบบ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่สังเกตเพื่อนเป็นตัวแบบมีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีตัวแบบ และกลุ่มที่สังเกตตัวแบบที่เรียนรู้โดยการรอบรู้และกลุ่มที่สังเกต ตัวแบบที่เรียนรู้ โดยการลอกเลียนมี

คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

แฮกเคท และแคมเบล (Hackett; & Campbell. 1987: 203-215) ได้ทำการศึกษาเพื่อตรวจสอบว่าการประสบความสำเร็จในงานจะมีผลทำให้การรับรู้ความสามารถของตนในงานเพิ่มขึ้นหรือไม่ โดยทำการทดลองกับนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 92 คน (ชาย 46 คน และหญิง 46 คน) ด้วยการให้นักศึกษากลุ่มนี้ทำงานเป็นกลาง ๆ ไม่มีเพศใดเพศหนึ่งที่เก่งกว่ากัน คือ ให้แก้ปัญหาค่าที่ถูกนำมาจัดเรียงอักษรเสียใหม่ กลุ่มหนึ่งจะได้รับปัญหาที่ง่าย เพื่อให้เป็นกลุ่มที่ “ประสบความสำเร็จ” ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งได้รับปัญหาที่ยากเพื่อเป็นกลุ่ม “ล้มเหลว” การประเมินความสามารถของตนเอง เป็นการประเมินทั้งในด้านความมั่นใจในการทำงาน แะระดับความยากของงานที่บุคคลคิดว่าสามารถจะทำได้ นอกจากนี้ยังวัดความสนใจในงานด้วย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ประสบความสำเร็จมีการประเมินความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น และความสนใจในงานลดลง เมื่อเทียบระหว่างสองกลุ่มนี้ พบว่ากลุ่มสำเร็จประเมินตนเองมีความสามารถ ความพยายาม ความโชคดี ประสบความสำเร็จ และมีความพึงพอใจมากกว่ากลุ่มล้มเหลว และยังพบว่างานที่ทำความยากน้อยกว่ากลุ่มล้มเหลวด้วย

บังเลย์ (Bangley. 1992) ได้ทำการศึกษาผลของการให้คำปรึกษาทางอาชีพต่อการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ทำการเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ยังไม่ตัดสินใจเลือกอาชีพ 2 กลุ่ม โดยวัดระดับความเชื่อมั่นและความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มประชากร ด้วยมาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (CDMSES) และนำนักเรียนที่มีระดับคะแนนต่ำเข้าร่วม ในการทดลอง ได้ทั้งหมด 48 คน มี 31 คน ที่ได้รับการปรึกษาทางอาชีพ โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับข้อมูลทางอาชีพ (IT) และอีกหนึ่งกลุ่มที่ได้รับข้อมูลการรับรู้ความสามารถของตน (SEIT) หลังจากนั้นจะให้กลุ่มตัวอย่าง ทำมาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (CDMSES) มาตรวัดสถานการณ์ทางอาชีพของฉัน (My Vocational Situation Scale) และ มาตรวัดความไม่มั่นใจในการเลือกเป้าหมาย (The Goal Instability Scale) หลังจากได้รับการปรึกษาทางอาชีพ 3 ครั้ง ในระยะเวลาห่างกันมากกว่า 1 เดือน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลการรับรู้ความสามารถของตน (SEIT) มีระดับความไม่มั่นคงในการเลือกเป้าหมายต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างด้วย t-test และ SEIT มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่า การปรึกษาทางอาชีพจะช่วยให้กลุ่มที่ยังไม่ตัดสินใจเลือกอาชีพ มีการพัฒนาการในด้านการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และยังช่วยลดความไม่มั่นคงในการเลือกอาชีพได้เป็นอย่างดี

อีเดน และเอริแรม (Eden; & Ariram. 1993: 352-360) ได้ศึกษาการเห็นตัวแบบที่ประสบความสำเร็จ ทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเพิ่มขึ้น โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองชมวีดิทัศน์ที่ตัวแบบประสบความสำเร็จในการหางาน ต่อจากนั้นมีการอภิปรายรายการแสดง

บทบาทสมมุติในกลุ่มเล็ก ให้ผู้รับการฝึกปฏิบัติซ้อมทำพฤติกรรมของตัวแบบ แล้วให้รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น การได้ฝึกทำพฤติกรรมเหล่านี้จัดเป็นสิ่งที่นำมาก่อนการกระทำที่ประสบความสำเร็จ ส่วนอีกกลุ่มจะเป็นกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกปฏิบัติ หลังจากนั้น วัดการรับรู้ความสามารถของตนแบบทั่วไป และสอบถามเรื่องกิจกรรมการหางานของผู้รับการทดลองทั้งก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ที่เข้าร่วมฝึกปฏิบัติจะเพิ่มกิจกรรมการหางาน และทำงานเร็วกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า การได้เห็นตัวแบบที่ประสบความสำเร็จ เป็นการช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตน และการเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนจะกระตุ้นให้มีความพยายามมากขึ้น และเสนอแนะว่า การฝึกปฏิบัติจะให้ประโยชน์แก่ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนต่ำในตอนแรกมากกว่าผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถสูงตั้งแต่แรก

เฮิร์ท (Hird, 1995: 2173) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่มาของข้อมูลกับการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ 1) ทดสอบทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่มาของข้อมูลกับการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ในการรวมหรือแบ่งแยกการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพกับความกลัว และการไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 519 คน โดยให้กรอกแบบสอบถาม ดังนี้ Demographics, Vocational Exploratory Behavior, Decision-Making Skills and Strategies, Fear of Commitment และ Career Decision-Making Self-Efficacy, State, Trait and Decision-Making Anxiety and Career Indecision ผลจากการวิเคราะห์ด้วยวิธีการถดถอย (Regress Analysis) พบว่า กลยุทธ์ในการตัดสินใจ เช่น ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ สามารถทำนายถึงการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ขณะที่การทำนายความลังเลในการเลือกอาชีพ ตัวแปรที่มีผลกระทบมากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และความกลัวในสิ่งที่เลือก ทั้งนี้ จากงานวิจัยสามารถสรุปได้ว่า แหล่งที่มาของข้อมูลและกลยุทธ์ในการตัดสินใจสามารถนำไปใช้ได้ในกลุ่มที่ไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การหาคุณภาพเครื่องมือของการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งหมด 1,106 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane' (อ้างถึงในสุรศักดิ์ อมรรัตน์ศักดิ์, เตือนใจ เกตุษา และบุญมี พันธุ์ไทย, 2545, หน้า 126) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อน ± 0.5 % โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นและเพศ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 494 คน (ดังตาราง 5)

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษาและเพศ

ระดับชั้น	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มัธยมศึกษาปีที่ 4	177	79	181	81	358	160
มัธยมศึกษาปีที่ 5	193	86	201	90	394	176
มัธยมศึกษาปีที่ 6	161	72	193	86	354	158
รวม	531	237	575	257	1,106	494

ที่มา: ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง . (2555). ตารางจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2555.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพทั่วไปของนักเรียนและผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของนักเรียนและผู้ปกครอง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงและผู้ปกครองและสร้าง แบบสอบถามสภาพทั่วไปของนักเรียน ประกอบด้วย ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม การรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้วิจัยดำเนินการ สร้างแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเลือกอาชีพและ แนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2. ผู้วิจัย ศึกษา การรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision Making Self-Efficacy Scale) ของ เทเลอร์ และเบทซ์ (Taylor; & Betz 1994) ที่ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การประเมินตนเอง (Self-Appraisal) ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ (Occupational Information) การตั้งเป้าหมาย (Goal Selection) การวางแผน (Planning) และการแก้ปัญหา (Problem Solving) และนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบสอบถาม การรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ จำนวน 50 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. การประเมินตนเอง (Self-Appraisal)	จำนวน 10 ข้อ	(ข้อ 1 – 10)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ (Occupational Information)	จำนวน 10 ข้อ	(ข้อ 11 – 20)
3. การตั้งเป้าหมาย (Goal Selection)	จำนวน 10 ข้อ	(ข้อ 21 – 30)
4. การวางแผน (Planning)	จำนวน 10 ข้อ	(ข้อ 31 – 40)
5. การแก้ปัญหา (Problem Solving)	จำนวน 10 ข้อ	(ข้อ 41 – 50)

ตัวอย่าง แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำชี้แจง แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุณาอ่านข้อความข้างล่างนี้อย่างละเอียดและพิจารณาว่านักเรียนมีความมั่นใจมากน้อยเพียงใดต่อการที่จะประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมในแต่ละข้อความ ขอให้นักเรียนประเมินข้อความดังกล่าว จากมีความมั่นใจมากที่สุด ถึงไม่มีความมั่นใจ เลยซึ่งข้อความทั้งหมดจะมี 50 ข้อ ประกอบด้วยมาตรวัด 5 ด้าน โดยทำเครื่องหมาย ○ ที่ตัวเลขเพียงคำตอบเดียว และขอให้นักเรียนตอบทุกข้อ

ข้อความ	ระดับความมั่นใจ
0. ท่านมีการวางมาตรฐานการเลือกเรียนคณะสาขาวิชาเอก และอาชีพที่แน่นอน	○ 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 9 ช่วง ดังนี้

คะแนน 0-1	หมายถึง	ไม่มีความมั่นใจเลย
คะแนน 2-3	หมายถึง	มีความมั่นใจเล็กน้อย
คะแนน 4-5	หมายถึง	มีความมั่นใจบ้าง

คะแนน 6-7	หมายถึง	มีความมั่นใจมาก
คะแนน 8-9	หมายถึง	มีความมั่นใจมากที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนนรวมแบบทดสอบการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ
อยู่ในช่วงคะแนน 0 – 450

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 226-450 คะแนน แสดงว่า นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของ
ตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูง

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 0 - 225 คะแนนแสดงว่า นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตน
ในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำ

การหาคุณภาพเครื่องมือของการวิจัย

ผู้วิจัย นำแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่พัฒนาขึ้นไปหา
คุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณา
ความเที่ยงตรงของเนื้อหา และวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในช่วง 0.66-1 ผู้วิจัยนำข้อ
คำถามที่มีค่ามากกว่า 0.50 ได้ข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ ในการนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 50 ข้อ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตรามคำแหง จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่า
อำนาจจำแนก รายข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.310-0.796 และหาค่า ความเชื่อมั่น (Reliability) ของ
แบบสอบถามทั้งฉบับด้วยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ 0.80

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ผ่านการตรวจสอบ คุณภาพ
เครื่องดังกล่าวในข้างต้นไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในการขออนุญาตเก็บ
ข้อมูล

2. ขอความร่วมมือจาก อาจารย์แนะแนวแต่ละระดับชั้นในคาบชั่วโมง กิจกรรมแนะแนวแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลที่แจกให้ตามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 494 คน

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาตรวจสอบจำนวนแบบสอบถาม และความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบ สอบถามโดยการนำเสนอค่าสถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.2 วิเคราะห์ เปรียบเทียบ การรับรู้ ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยใช้ F-test

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน

2.2 หาค่าอำนาจการจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Corrected item total correlation)

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอล ฟาของครอนบาค (Cronbach)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการนำเสนอ ผู้วิจัยจึงได้เสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบที่ใช้ทดสอบความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการนำเสนอค่าสถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยใช้ F-test

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน

2.2 หาค่าอำนาจการจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Corrected item total correlation)

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ระดับชั้น ที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของ/มารดา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ มาตรฐาน การรับรู้ความสามารถ แห่งตนในการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย รามคำแหง จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard deviation) และแปลเป็นความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และ ระดับการศึกษาของ บิดา/มารดา เป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) การประเมินตนเอง 2) ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ 3) การตั้งเป้าหมาย 4) การวางแผน และ 5) การแก้ปัญหา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ระดับชั้น ที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของนักเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา

สถานภาพของนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับชั้นที่ศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 4	160	32.40
มัธยมศึกษาปีที่ 5	176	35.60
มัธยมศึกษาปีที่ 6	158	32.00
รวม	494	100.00
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
3.00-4.00	183	37.00
2.00-2.99	186	37.70
1.00-1.99	125	25.30
รวม	494	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพของนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพของบิดา		
รับราชการ	43	8.70
รัฐวิสาหกิจ	59	11.90
พนักงานบริษัท	130	26.30
ค้าขาย	67	13.60
รับจ้างทั่วไป	81	16.40
เกษตรกร	8	1.60
อื่นๆ	106	21.50
รวม	494	100.00
อาชีพของมารดา		
รับราชการ	49	9.90
รัฐวิสาหกิจ	56	11.30
พนักงานบริษัท	119	24.10
ค้าขาย	95	19.20
รับจ้างทั่วไป	58	11.70
เกษตรกร	3	0.70
อื่นๆ	114	23.10
รวม	494	100.00
ระดับการศึกษาของบิดา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	93	18.80
ปริญญาตรี	277	56.10
สูงกว่าปริญญาตรี	124	25.10
รวม	494	100.00
ระดับการศึกษาของมารดา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	94	19.00
ปริญญาตรี	338	68.40
สูงกว่าปริญญาตรี	62	12.60
รวม	494	100.00

จากตาราง 3 แสดงข้อมูลทั่วไป ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน สาคิตมหาวิทาลัยรามคำแหง ได้แก่

1. ระดับชั้นที่ศึกษา เรียงตามอันดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย พบว่า นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 35.60 นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 32.40 และนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 32.00

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรียงตามอันดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย พบว่า ผลการ เรียน 2.00-2.99 ร้อยละ 37.70 รองลงมา นักเรียนมีผลการเรียน 3.00-4.00 ร้อยละ 37.00 และผล การเรียน 1.00-1.99 ร้อยละ 25.30

3. อาชีพของบิดา เรียงตามอันดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ บิดาประกอบอาชีพพนักงานบริษัท ร้อยละ 26.30 รองลงมา อาชีพอื่นๆ ร้อยละ 21.50 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 16.40 ค้าขาย ร้อยละ 13.60 รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 11.90 รับราชการ ร้อยละ 8.70 และ เกษตรกร ร้อยละ 1.60

4. อาชีพของมารดา เรียงตามอันดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ มารดาประกอบอาชีพพนักงานบริษัท ร้อยละ 24.10 รองลงมา อาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 23.10 รับราชการ ร้อยละ 9.90 รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 11.30 ค้าขาย ร้อยละ 19.20 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 11.70 และ เกษตรกร ร้อยละ 0.70

5. ระดับการศึกษาของบิดา เรียงตามอันดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย พบว่า นักเรียน ส่วนใหญ่บิดามีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 56.10 รองลงมา สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 25.10 และต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 18.80

6. ระดับการศึกษาของมารดา เรียงตามอันดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มารดามีระดับการศึกษา รองลงมา ปริญญาตรี ร้อยละ 68.40 ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 19.00 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 12.60

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ แบบทดสอบ การรับรู้ความสามารถแห่งตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ โดยใช้การวิเคราะห์ค่า คะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และแปลเป็นความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถแห่งตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกเป็นรายด้าน

การรับรู้ความสามารถของตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. การประเมินตนเอง	58.48	10.32	สูง
2. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ	58.69	10.88	สูง
3. การตั้งเป้าหมาย	58.85	10.80	สูง
4. การวางแผน	62.46	10.82	สูง
5. การแก้ปัญหา	61.53	11.12	สูง
รวม	300.00	53.94	สูง

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับสูง ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 300.00

เมื่อพิจารณารายด้าน ในระดับสูง ได้แก่ ด้านการวางแผน ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 62.46 ด้านการแก้ปัญหา ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 61.53 ด้านการตั้งเป้าหมาย ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 58.85 ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 58.69 และด้านการประเมินตนเอง ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 58.48

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และ ระดับการศึกษาของ บิดา/มารดา เป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) การประเมินตนเอง 2) ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ 3) การตั้งเป้าหมาย 4) การวางแผน และ 5) การแก้ปัญหา

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการประเมินตนเอง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และ ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระดับชั้นที่ศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	894.2	2	447.1	4.255	.015*
ภายในกลุ่ม	51597.2	491	105.1		
รวม	52491.4	493			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	23.6	2	11.8	.110	.895
ภายในกลุ่ม	52467.8	491	106.9		
รวม	52491.4	493			
อาชีพของบิดา					
ระหว่างกลุ่ม	887.2	6	147.9	1.396	.215
ภายในกลุ่ม	51604.1	487	106.0		
รวม	524.914	493			
อาชีพของมารดา					
ระหว่างกลุ่ม	852.2	6	1.42.0	1.339	.238
ภายในกลุ่ม	51639.2	487	1.06.0		
รวม	52491.4	493			
ระดับการศึกษาของบิดา					
ระหว่างกลุ่ม	168.2	2	84.1	.789	.455
ภายในกลุ่ม	52323.1	491	106.6		
รวม	524.914	493			
ระดับการศึกษาของมารดา					
ระหว่างกลุ่ม	393.9	2	196.9	1.856	.157
ภายในกลุ่ม	52097.5	491	106.1		
รวม	52491.4	493			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการประเมินตนเอง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา ต่างกันมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพจำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระดับชั้นที่ศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	2617.3	2	1308.7	11.535	.000**
ภายในกลุ่ม	55703.0	491	113.4		
รวม	58320.4	493			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	378.3	2	189.2	1.603	.202
ภายในกลุ่ม	57942.0	491	118.0		
รวม	58320.4	493			
อาชีพของบิดา					
ระหว่างกลุ่ม	229.7	6	38.3	.321	.926
ภายในกลุ่ม	58090.7	487	119.3		
รวม	58320.4	493			
อาชีพของมารดา					
ระหว่างกลุ่ม	566.1	6	94.4	.796	.574
ภายในกลุ่ม	57754.2	487	118.6		
รวม	58320.4	493			
ระดับการศึกษาของบิดา					
ระหว่างกลุ่ม	63.9	2	31.9	.269	.764
ภายในกลุ่ม	58256.5	491	118.6		
รวม	58320.4	493			

ตาราง 6 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระดับการศึกษาของมารดา					
ระหว่างกลุ่ม	125.5	2	62.8	.529	.589
ภายในกลุ่ม	58194.9	491	118.5		
รวม	58320.4	493			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษาของบิดา /มารดาต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการตั้งเป้าหมาย จำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษาของบิดา /มารดา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระดับชั้นที่ศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	402.3	2	201.2	1.731	.178
ภายในกลุ่ม	57071.3	491	116.2		
รวม	57473.6	493			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	752.8	2	376.4	3.258	.039*
ภายในกลุ่ม	56720.8	491	115.5		
รวม	57473.6	493			

ตาราง 7 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
อาชีพของบิดา					
ระหว่างกลุ่ม	569.1	6	94.8	.812	.561
ภายในกลุ่ม	56904.6	487	116.8		
รวม	57473.6	493			
อาชีพของมารดา					
ระหว่างกลุ่ม	957.7	6	159.6	1.375	.223
ภายในกลุ่ม	56515.9	487	116.0		
รวม	574.736	493			
ระดับการศึกษาของมารดา					
ระหว่างกลุ่ม	322.0	2	161.0	1.383	.252
ภายในกลุ่ม	57151.6	491	116.4		
รวม	57473.6	493			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการตั้งเป้าหมาย จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนระดับชั้นที่ศึกษา อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดาต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการวางแผน จำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และ ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระดับชั้นที่ศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	885.9	2	442.9	3.823	.023*
ภายในกลุ่ม	56882.6	491	115.9		
รวม	57768.5	493			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	165.0	2	82.5	.703	.496
ภายในกลุ่ม	57603.6	491	117.3		
รวม	57768.5	493			
อาชีพของบิดา					
ระหว่างกลุ่ม	405.8	6	67.6	.574	.751
ภายในกลุ่ม	57362.7	487	117.8		
รวม	57768.5	493			
อาชีพของมารดา					
ระหว่างกลุ่ม	270.1	6	45.0	.381	.891
ภายในกลุ่ม	57498.4	487	118.1		
รวม	57768.5	493			
ระดับการศึกษาของบิดา					
ระหว่างกลุ่ม	171.9	2	85.9	.733	.481
ภายในกลุ่ม	57596.6	491	117.3		
รวม	57768.5	493			
ระดับการศึกษาของมารดา					
ระหว่างกลุ่ม	127.3	2	63.6	.542	.582
ภายในกลุ่ม	57641.3	491	117.4		
รวม	57768.5	493			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการวางแผน จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษาของบิดา /มารดา ต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการแก้ปัญหา จำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และ ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระดับชั้นที่ศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	30.2	2	15.1	.122	.885
ภายในกลุ่ม	60936.8	491	124.1		
รวม	60967.0	493			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	497.9	2	248.9	2.021	.134
ภายในกลุ่ม	60469.2	491	123.2		
รวม	60967.0	493			
อาชีพของบิดา					
ระหว่างกลุ่ม	604.4	6	100.7	.813	.560
ภายในกลุ่ม	60362.6	487	123.9		
รวม	60967.0	493			
อาชีพของมารดา					
ระหว่างกลุ่ม	617.2	6	102.9	.830	.547
ภายในกลุ่ม	60349.8	487	123.9		
รวม	60967.0	493			
ระดับการศึกษาของบิดา					
ระหว่างกลุ่ม	675.1	2	337.5	2.749	.065
ภายในกลุ่ม	60292.0	491	122.8		
รวม	60967.0	493			

ตาราง 9 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระดับการศึกษาของมารดา					
ระหว่างกลุ่ม	287.7	2	143.9	1.164	.313
ภายในกลุ่ม	60679.3	491	123.6		
รวม	60967.0	493			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่า การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการแก้ปัญหาจำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา / มารดาต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทั้ง 5 ด้านจำแนกตาม ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระดับชั้นที่ศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	18071.3	2	9035.6	7.182	.001**
ภายในกลุ่ม	617714.7	491	1258.1		
รวม	635786.0	493			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	1412.6	2	706.3	.547	.579
ภายในกลุ่ม	634373.4	491	1292.0		
รวม	635786.0	493			
อาชีพของบิดา					
ระหว่างกลุ่ม	4925.0	6	820.8	.634	.703
ภายในกลุ่ม	630861.0	487	1295.4		
รวม	635786.0	493			

ตาราง 10 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
อาชีพของมารดา					
ระหว่างกลุ่ม	6294.4	6	1049.1	.812	.561
ภายในกลุ่ม	629491.6	487	1292.6		
รวม	635786.0	493			
ระดับการศึกษาของบิดา					
ระหว่างกลุ่ม	3692.2	2	1846.1	1.434	.239
ภายในกลุ่ม	632093.8	491	1287.4		
รวม	635786.0	493			
ระดับการศึกษาของมารดา					
ระหว่างกลุ่ม	2698.6	2	1349.3	1.046	.352
ภายในกลุ่ม	633087.4	491	1289.4		
รวม	635786.0	493			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 พบว่า การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษา ของบิดา /มารดา ต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษาของบิดา /มารดา

สมมติฐานการวิจัย

1. สถานภาพของนักเรียน ได้แก่ ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่แตกต่างกันส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพแตกต่างกัน
2. สถานภาพของผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพของบิดา /มารดา ระดับการศึกษาของบิดา/มารดา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งหมด 1,106 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง 1 ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (สุรศักดิ์ อมรรัตน์ศักดิ์ ; เตือนใจ เกตุษา ; และบุญมี พันธุ์ไทย. 2545. 126) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อน ± 0.5 % โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นและเพศ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 494 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน โดยกำหนดแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียนและผู้ปกครอง

แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสภาพทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงและผู้ปกครอง ประกอบด้วย ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม การรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

(Career decision making self-efficacy scale)

แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของ เทเลอร์ และเบทซ์ (Taylor; & Betz. 1994) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การประเมินตนเอง (Self-appraisal) ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ (Occupational information) การตั้งเป้าหมาย (Goal selection) การวางแผน (Planning) และการแก้ปัญหา (Problem solving) และนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ จำนวน 50 ข้อ แบ่งเป็น

1. การประเมินตนเอง (Self-appraisal)	จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 1 – 10)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ (Occupational information)	จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 11 – 20)
3. การตั้งเป้าหมาย (Goal selection)	จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 21 – 30)
4. การวางแผน (Planning)	จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 31 – 40)
5. การแก้ปัญหา (Problem solving)	จำนวน 10 ข้อ (ข้อ 41 – 50)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในการขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. ขอความร่วมมือจากอาจารย์แนะแนวแต่ละระดับชั้น ในคาบชั่วโมงกิจกรรมแนะแนวแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลที่แจกให้ตามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 494 คน
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาตรวจสอบจำนวนแบบสอบถาม และความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการนำเสนอค่าสถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยใช้ F-test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ แบบทดสอบ การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ แบบทดสอบ การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านการประเมินตนเอง ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการวางแผน และด้านการแก้ปัญหา ซึ่งแต่ละด้านพิจารณาในรายชื่อ ดังนี้

1.1. ด้านการประเมินตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อ ระดับสูง ได้แก่ นักเรียนมีรายชื่อคณะสาขาวิชาต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจไว้แล้ว รองลงมา นักเรียนได้เลือกอาชีพที่ต้องการมากที่สุดเพียงอาชีพเดียวจากหลายๆ อาชีพที่นักเรียนพิจารณา ส่วนระดับต่ำ ได้แก่ นักเรียนได้กำหนดขั้นตอนที่จำเป็น ในการดำเนินการ เพื่อไปสู่ความสำเร็จ ในการเลือกเรียน คณะสาขาวิชาเอกที่ต้องการ

1.2. ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อระดับสูง ได้แก่ นักเรียนเลือกอาชีพที่จะเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินชีวิตที่นักเรียนปรารถนา รองลงมา นักเรียนมีความรับผิดชอบเป็นแบบอย่างที่ดีในการที่จะประกอบอาชีพ ส่วนระดับต่ำ ได้แก่ นักเรียนเตรียมเอกสารข้อมูลประวัติส่วนตัวของนักเรียนเป็นอย่างดี

1.3. ด้านการตั้งเป้าหมาย โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อระดับสูง ได้แก่ นักเรียนได้ระบุถึงความรับผิดชอบของงานทั่วไป หรืองานหลักที่ นักเรียนต้องการทำให้สำเร็จ ล่วง รองลงมา นักเรียนได้สอบถามอาจารย์เกี่ยวกับการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ส่วนระดับต่ำ ได้แก่ นักเรียนให้ความสำคัญในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการเลือกอาชีพมากที่สุด ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการทำงาน

1.4. ด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อระดับสูง ได้แก่ การวางแผนหลักสูตรสาขาวิชาของ นักเรียนจะช่วยส่งเสริมเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต รองลงมา การเลือกสาขาวิชาเอก หรืออาชีพ เพราะว่ามีความต้องการที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน ส่วนระดับต่ำ ได้แก่ การตัดสินใจเลือกอาชีพส่วนใหญ่ เลือกตามค่านิยม และความทันสมัย

1.5. ด้านการแก้ปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อระดับสูง ได้แก่ นักเรียนมีการกำหนดขอบเขตและรูปแบบของวิธีการดำเนินชีวิตในสิ่งที่นักเรียนต้องการเพื่อความมีชีวิตชีวา รองลงมา นักเรียนประสบผลสำเร็จหลังจากที่ได้รับการสัมภาษณ์งาน ส่วนระดับต่ำ ได้แก่ บุคลิกจากภายนอกของนักเรียนที่แสดงออก ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จตามที่วางเป้าหมายไว้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษาของบิดา /มารดา เป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) การประเมินตนเอง 2) ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ 3) การตั้งเป้าหมาย 4) การวางแผน และ 5) การแก้ปัญหา

2.1. ด้านการประเมินตนเอง การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการประเมินตนเอง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษาของบิดา /มารดา ต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

2.2. ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และ ระดับการศึกษาของบิดา /มารดา ต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

2.3. ด้านการตั้งเป้าหมาย การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการตั้งเป้าหมาย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนระดับชั้นที่ศึกษา อาชีพของบิดา/มารดา

และระดับการศึกษาของบิดา /มารดา ต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

2.4. ด้านการวางแผน การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการวางแผน จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษามี การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา ต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

2.5. ด้านการแก้ปัญหา การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านการแก้ปัญหา จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา ต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

โดยรวมทั้ง 5 ด้านการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษามีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา ต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ แบบสอบถาม การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแบบทดสอบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านการประเมินตนเอง ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการวางแผน และด้านการแก้ปัญหา ซึ่งแต่ละด้านพิจารณาในรายชื่อ ดังนี้

1.1. ด้านการประเมินตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับ สูง เมื่อพิจารณารายข้อ ระดับสูง ได้แก่ นักเรียนมีรายชื่อคณะสาขาวิชาต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจไว้แล้ว รองลงมา นักเรียน ได้เลือกอาชีพที่ต้องการ มากที่สุด เพียงอาชีพเดียวจากหลายๆ อาชีพที่นักเรียนพิจารณา สอดคล้องกับแนวคิดของ สุชาติ วิวัฒน์ชานนท์ (2542: 12-13) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการพัฒนาการที่ต่อเนื่อง ไม่ได้เป็นการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว สาเหตุสำคัญของการเปลี่ยนแปลงอาชีพขึ้นอยู่กับความพึงพอใจ ที่ได้รับจากอาชีพเดิม เสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนความรับผิดชอบและความกดดัน หรือ ทางเลือกที่มีในอาชีพปัจจุบัน ดังนั้นในการเลือกอาชีพได้เน้นความสำคัญในเรื่องโอกาส ความต้องการ ความสนใจของบุคคล ความสามารถกับความจริง และแบบแผนชีวิตมีส่วนต่อการตัดสินใจในการเลือกอาชีพซึ่งบุคคลจะพยายามสร้างความสมดุลระหว่างงานและกิจกรรมอื่น และสอดคล้องกับแนวคิดของโทลเบิร์ต (Tolbert. 1974: 27) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนเพื่อช่วยให้บุคคลสามารถเลือกทางใดทางหนึ่งผ่านการพิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสมกับตนมากที่สุด ความกดดันส่วนตัว คนเราแต่ละคนมีความกดดันไม่เหมือนกัน การได้ทำงาน หรือประกอบอาชีพที่ตนถนัด โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานหรืออาชีพนั้นย่อมมีมาก ตรงกันข้ามถ้าได้ทำงานที่ตนเองไม่ถนัด นอกจากจะทำได้ไม่ดีเท่าที่ควรแล้วยังทำให้ขาดความสุขในการทำงานนั้น ๆ อีกด้วยความกดดัน ส่วนตัว เป็นสิ่งที่นักเรียนจะต้องค้นหาให้พบในตนเอง โดยจะต้องพิจารณาอย่างถ่องแท้ ไม่ใช่พิจารณาโดยผิวเผิน จากความชอบความสนใจเพียงอย่างเดียวคนบางคนมีความชอบ มีความสนใจ แต่อาจจะไม่มีความกดดันก็เป็นได้ ความกดดันจึงเป็นความสามารถในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ดีเป็นพิเศษ เช่น ความกดดันทางตัวเลข ความกดดันในการพูด การใช้ภาษา ความกดดันในการแสดง ถึงแม้ว่าการทำงานใด ๆ ย่อมต้อง อาศัยการฝึกฝน การมีความรู้เบื้องต้น แต่ความกดดันก็ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการทำงานให้ได้ดี

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุงค์ (Schunk. 1981: 93-105) ที่ศึกษาอิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อความคาดหวังของนักเรียนและพบว่า การที่นักเรียนได้รับการพูดเสริมแรงสนับสนุน และให้กำลังใจในการที่จะสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพที่ตนเองสนใจ พร้อมทั้งประเมินตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เป็นการรับรู้เอาคำพูดของผู้อื่นมาเป็นข้อมูลในการพิจารณาความสามารถของตน นักเรียนมีความมั่นใจในความสามารถของตนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของลูซโซ ฟังก์ และสเตรง (Luzzo Funk.; & Strang. 1981: 263) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อเพิ่มความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาโดยใช้วิถีทัศนัยแบบด้านอาชีพ เพื่อให้ นักศึกษามีการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม และผิดพลาดน้อยลง ผลการศึกษาพบว่า มีการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เกี่ยวกับสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อาชีพและพบว่าตัวแบบเป็นตัวแทนอาชีพที่ดีที่สุดใน การเลือกอาชีพที่ถนัดและอาชีพที่ตนเองสนใจ

1.2. ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อ ระดับสูง ได้แก่ นักเรียนเลือกอาชีพที่จะเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินชีวิตที่นักเรียนปรารถนา รองลงมา นักเรียนมีความรับผิดชอบเป็นแบบอย่างที่ดีในการที่จะประกอบอาชีพ สอดคล้องกับแนวคิด

ของวรรณดี แก้วเก่า (2541: 16-17) ได้กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพบุคคลจะมีความเหมาะสมกับอาชีพเพียงบางอาชีพ ไม่ได้เหมาะกับทุกอาชีพ การได้รับรู้ข้อมูล จะสามารถเลือกอาชีพที่ถูกต้องเหมาะสม อาชีพที่เลือกจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกสาขาการศึกษา มีการวางแผนการล่วงหน้าในการเลือกอาชีพ และต้องเข้าใจองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความถนัด ความสนใจ สติปัญญา บุคลิกภาพทางสังคม ทั้งนี้เพราะองค์ประกอบเหล่านี้มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และเป็นข้อมูลช่วยให้เข้าใจตนเอง ได้ดีขึ้น และมีการวางแผนเป้าหมายอนาคต ในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมต่อไป ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิติวิทย์การ (2536) ที่ศึกษาเรื่องผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มต่อการตระหนักรู้ในอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม จังหวัดพิจิตร จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน กลุ่มทดลองจะได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง รวม 12 ครั้ง โดยมีผู้วิจัยเป็นกลุ่มผู้นำกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย คือ แบบสำรวจการตระหนักรู้ในอาชีพ ใช้การวิจัยแบบมีกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนและหลังทดลอง ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มมีคะแนนการตระหนักรู้ในอาชีพเพิ่มขึ้น และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อีเดน และเอริราม (Eden & Ariram. 1993) ได้ศึกษาการเห็นตัวแบบ ที่ประสบความสำเร็จ ทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเพิ่มขึ้น โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองชมวีดิทัศน์ที่ตัวแบบประสบความสำเร็จในการหางาน ต่อจากนั้นมีการอภิปรายรายการแสดงบทบาทสมมุติในกลุ่มเล็ก ให้ผู้รับการฝึกปฏิบัติซ่อมทำพฤติกรรมของตัวแบบ แล้วให้รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น การได้ฝึกทำพฤติกรรมเหล่านี้จัดเป็นสิ่งที่นำมาก่อนการกระทำที่ประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ที่เข้าร่วมฝึกปฏิบัติ จะเพิ่มกิจกรรมการหางาน และได้งานเร็วกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกปฏิบัติ

1.3 ด้านการตั้งเป้าหมาย โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อระดับสูง ได้แก่ นักเรียนได้ระบุถึงความรับผิดชอบของงานทั่วไป หรืองานหลักที่ นักเรียนต้องการทำให้สำเร็จจุดลงรองลงมา นักเรียนได้สอบถามอาจารย์เกี่ยวกับการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับแนวคิดของโกลเบิร์ต (Tolbert. 1974: 27) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน มีการวางแผนเป้าหมายเพื่อช่วยให้บุคคลสามารถเลือกทางใดทางหนึ่งผ่านการพิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสมกับตนเอง และการประเมินตัวเลือก โอกาสที่จะเข้าทำงาน ในปัจจุบันในการเลือกเรียนอะไรก็ตาม เราจะต้องคำนึงถึงโอกาสที่จะทำงานด้วย เช่น อาชีพครูในปัจจุบันจะมีการแข่งขันเพื่อสอบคัดเลือกเข้าทำงาน โดยมีผู้สมัครจำนวนมาก มีตำแหน่งน้อย โอกาสที่จะเข้าทำงานจึงยาก ถ้าเราจะเลือกเรียนเพื่อประกอบอาชีพนี้ก็จะต้องมีใจตนเองว่ามีระดับสติปัญญา มีความสามารถสูงกว่าธรรมดา เพื่อจะมีโอกาสที่จะได้งานทำ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของแบนดูรา (Bandura. 1986: 728) ได้กล่าวว่า การตั้ง เป้าหมายจะเป็นช่องทางให้บุคคลมีการจัดการ มีแนวทางและดำเนินการ โดยปราศจากการเสริมแรงจากภายนอก ตามแนวคิดทฤษฎีความเข้าใจสังคม เป้าหมายที่บุคคลตั้งให้ตนเอง จะได้รับ

อิทธิพลจากการรับรู้ความสามารถของตน และความคาดหวังในผลที่จะตามมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิษฐา สุวรรณนิตย์ (2533: 50-52) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 213 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเรียงลำดับจาก มากไปหาน้อย คือ ทักษะในการเรียน ความวิตกกังวล การเห็นผู้อื่นเป็นตัวแบบ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน คือ ความวิตกกังวล และการตั้งเป้าหมายในการเรียน โดยปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัยนี้ร่วมกันอธิบายความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนได้ร้อยละ 53

1.4 ด้านการวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อระดับสูง ได้แก่ การวางแผนหลักสูตรสาขาวิชาของนักเรียนจะช่วยส่งเสริมเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต รองลงมา การเลือกสาขาวิชาเอก หรืออาชีพ เพราะว่ามีความต้องการที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของเกอแลต (Gelatt. 1962: 240-245) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การตัดสินใจของบุคคล “การวางแผนอย่างรอบคอบ” เป็นวิธีการตัดสินใจที่ดีที่สุดสำหรับขั้นตอนในการใช้กลยุทธ์ ขั้น 1 ต้องรู้ว่าสิ่งที่ต้องตัดสินใจคืออะไร จะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใด และจะต้องตระหนักว่า สิ่งที่ต้องตัดสินใจขั้นนี้เป็นขั้นที่สำคัญที่สุด ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ ขั้นที่ 3 รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ อาจทำให้บุคคลเริ่มมองเห็นทางเลือกขึ้นมาได้บ้าง ขั้นที่ 4 จะต้องพิจารณาว่าในแต่ละทางเลือกมีผลดี ผลเสียอย่างไร ขั้นที่ 5 การตัดสินใจเลือก จากการได้วางแผนมา เป็นการเลือกจากความต้องการของบุคคล สอดคล้องกับผลการวิจัยของจันทนา กาไหลทอง (2537: 74-76) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อ.ทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพ มีการวางแผนเลือกอาชีพและมีวุฒิภาวะทางการเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพแบบปกติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัมไพพรรณ สุกุลธนาคร (2538: 65-68) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสงเคราะห์พนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบในการวางแผนของบุคคลมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

1.5 ด้านการแก้ปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาราย ข้อระดับสูง ได้แก่ นักเรียนมีการกำหนดขอบเขตและรูปแบบของวิถีการดำเนินชีวิตในสิ่งที่นักเรียนต้องการเพื่อความมีชีวิตชีวา รองลงมา นักเรียนประสบผลสำเร็จหลังจากที่ได้รับการสัมภาษณ์งาน สอดคล้องกับแนวคิดของ ครัมโบล์ (Krumboltz. 1966: 153-159) ซึ่งกล่าวไว้ว่า เงื่อนไขทางสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิต (Environmental conditions and event) จัดเป็นเรื่องที่คุณไม่สามารถทำอะไรได้ จะมีอิทธิพลกับชีวิตและการเลือกอาชีพของเขาแน่นอน เช่น ปัญหาดี านขาดการสนับสนุน ทาง

การเงิน หรือขาดโอกาสทางการศึกษา อาจทำให้เขาไม่สามารถทำตามความใฝ่ฝันของเขาได้ หรือในขณะที่ทำงานปรากฏว่าถูกเลิกจ้าง ก็จะต้องแก้ปัญหาและปรับตัวกับเหตุการณ์มากมายที่เกิดขึ้นในชีวิตของเขา เป็นเหตุการณ์ที่เขาไม่สามารถควบคุมได้แต่ผลของเหตุการณ์นั้น ก็มีอิทธิพลต่อแผนการเข้าสู่อาชีพของเขา เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดูเซ็ท และวอร์ค (Ducette; & Work. 1972: 287-297) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบุคคลที่มีความเชื่อในอำนาจภายในตน แสดงถึงความยืนยันหนักในการแก้ปัญหาตัวเองสูง พบว่า ความเชื่ออำนาจ ภายในตน มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ การที่ความเชื่อ ในอำนาจที่มาควบคุม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีตัวแปรที่เป็นสื่อกลาง มาเกี่ยวข้อง เช่น เพศ อายุ เพื่อประเมินความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในอำนาจที่มาควบคุมกับผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและความสัมพันธ์เป็นไปอย่างปานกลาง และนอกจากนี้ลักษณะของบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ สถานะทางสังคม และมีความสัมพันธ์กับความเชื่อในอำนาจภายในและภายนอก ที่ควบคุมและการบรรลุถึงผลสำเร็จ เป็นความสัมพันธ์กันทางบวกตามเหตุผลที่ว่า ถ้าความสำเร็จ เป็นบวก บุคคลจะรู้สึกที่สามารถควบคุมสิ่งที่เกิดขึ้นได้ โดยใช้ความพยายาม ซึ่งบุคคลที่มีความเชื่อในอำนาจภายในและภายนอกจะมีลักษณะการกระทำที่แตกต่างกันต่อความสำเร็จและความล้มเหลว

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา /มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา เป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) การประเมินตนเอง 2) ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ 3) การตั้งเป้าหมาย 4) การวางแผน และ 5) การแก้ปัญหา

2.1. ระดับชั้นที่ศึกษา การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า ด้าน การประเมินตนเอง มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการวางแผน และด้านการแก้ปัญหา ไม่แตกต่างกัน

ระดับชั้นที่ศึกษา ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับ การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัย ที่ตั้งไว้ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 มีระดับรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพแตกต่างกัน ในด้านการประเมินตนเอง และด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ได้แก่ นักเรียนมีรายชื่อคณะสาขาวิชาต่าง ๆ ที่

นักเรียนสนใจไว้แล้ว รองลงมา นักเรียนได้เลือกอาชีพที่ต้องการมากที่สุดเพียงอาชีพเดียวจากหลาย ๆ อาชีพที่นักเรียนพิจารณา และนักเรียนเลือกเรียนในคณะ-สาขาวิชาเอก จากรายการวิชาเอกที่นักเรียนพิจารณาไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮินเกลแมน (Hinekeman. 1998: 2868) ได้ศึกษาการมีวุฒิภาวะทางอาชีพกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการสอนเรื่องอาชีพกับกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นนักเรียน ม.3-ม.5 แล้ววัดวุฒิภาวะทางอาชีพโดยใช้แบบวัด CDI และวัดการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยใช้แบบวัด CFI ผลปรากฏว่าความแตกต่างระหว่างวุฒิภาวะทางอาชีพกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีความแตกต่างกันในตัวแปรระดับชั้น ม.3-ม.5 ด้านระยะเวลาที่อบรม และเพศในด้านการการเลือกอาชีพ มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีการรับรู้ความสามารถแห่งตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตั้งเป้าหมาย มีการรับรู้ความสามารถแห่งตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านการประเมินตนเองด้านการวางแผน ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและด้านการแก้ปัญหา ไม่แตกต่างกัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับ ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีระดับรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพแตกต่างกัน ในด้าน ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ได้แก่ นักเรียนเลือกอาชีพที่จะเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินชีวิตที่นักเรียนปรารถนา รองลงมา นักเรียนมีความรับผิดชอบเป็นแบบอย่างที่ดีในการที่จะประกอบอาชีพ และนักเรียนทำรายการอาชีพต่างๆ ที่นักเรียนสนใจไว้แล้ว สอดคล้องกับแนวคิดของชุงค์ (Schunk. 1985: 48-54) ได้ศึกษาพบว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียนซึ่งแสดงให้เห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ฟอสเตอร์ และเกรด (Foster; & Grade. 1993: 290-292) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อในอำนาจที่มากควบคุมกับความยืดหยุ่นในการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา จำนวน 356 คนที่ถูกแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มที่มีความเชื่อในอำนาจภายในของตนเอง โดยมาตรวัดความเชื่อในอำนาจของเจมส์ และการหยัดยืนและไม่หยัดยืนในทางการศึกษาตามรูปแบบของการศึกษาของฮอลล์แลนด์ พบว่ากลุ่มที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่มีความเชื่อในอำนาจภายนอกของตนเอง และนักเรียนที่มีความหยัดยืนในการศึกษามีเกรดคะแนน GPA สูงกว่านักเรียนที่ไม่หยัดยืนในการศึกษา ตามที่แบนดูรา (Bandura. 1986: 725) กล่าวว่า บุคคลที่ทำงานแล้วประสบความสำเร็จซ้ำ ๆ กันหลาย ๆ ครั้งจะทำให้บุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นหลังจากการรับรู้ความสามารถของตน ได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็ง โดยประสบความสำเร็จบ่อยครั้ง นอกจากนี้ยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของธีร์ศักดิ์ อุณาภรณ์เลิศ (2542: 50) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพกับตัวแปรทั้งหมด 8 ตัวแปร ได้แก่ เพศ

อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา การอบรมเลี้ยงดู เกรดเฉลี่ยสะสม รายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาวะทางอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3. อาชีพของบิดา/มารดา การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินตนเอง ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการวางแผน และด้านการแก้ปัญหา ไม่แตกต่างกัน

อาชีพของบิดา/มารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้

จากการศึกษางานวิจัยแล้ว พบว่า ส่วนใหญ่ บิดา ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัท รองลงมา ประกอบอาชีพอื่น ๆ (ได้แก่ วิศวกร ช่างเทคนิคส่วนตัว และพ่อบ้าน) รับจ้างทั่วไป ค้าขาย รัฐวิสาหกิจ รับราชการและเกษตรกร นักเรียนที่บิดา ประกอบอาชีพในหมวดใดก็ตาม ได้ให้ความสนใจหมวดอาชีพวิชาชีพ /วิชาการมากที่สุดอาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีส่วนในการเลือก อาชีพของนักเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้ลูกของตนประกอบอาชีพที่ เป็นหลักแหล่ง มีความมั่นคง มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และอาชีพที่พอจะเป็นหลักประกันแก่ ผู้ปกครองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีชัย วิริยะโกศล (2541: 59) ได้กล่าวว่า คนที่มีบิดามีฐานะ ทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน โอกาสทางสังคมก็ต่างกัน อาชีพของบิดาจึงเป็นตัวกำหนดสถานภาพบุคคลในสังคม จึงยอมส่งผลต่อการเลื่อนสถานภาพทางสังคมของบุตรตัว ย และอาชีพของบิดา มีความสำคัญต่อการเลื่อนสถานภาพทางสังคมได้มากน้อยเพียงใดนี้ ขึ้นอยู่กับความต้องการที่จะส่งเสริมบุตรใน การเลือกอาชีพต่าง ๆ

ส่วนอาชีพของ มารดา พบว่า ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัท รองลงมา อาชีพอื่น ๆ (ได้แก่ ธุรกิจส่วนตัว และแม่บ้าน) รับราชการ รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย รับจ้างทั่วไปและเกษตรกร สอดคล้องกับแนวคิดของ คาร์เวอร์ (Carver. 1997: 92-100) ได้กล่าวไว้ว่าบุคคลที่มีความเชื่อในอำนาจภายในตนเอง จะมีความเชื่อมั่นสูงในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ว่าเป็นไปตาม ความต้องการของเขา ขณะที่บุคคลที่มีความเชื่อในอำนาจภายนอกตนเองจะมีความเชื่อมั่นต่ำในสิ่งที่ต้องการ ดังที่มารดา มีความเชื่อในอำนาจกับผลลัพธ์ที่คาดหวังกับนักเรียนในการเลือกประกอบอาชีพ พิจารณาได้จากการคาดหวังถึงผลลัพธ์ ที่เกิดขึ้นว่า แต่ละอาชีพ ดีหรือไม่ดีอย่างไร เมื่อบุคคลที่ เชื่อในอำนาจภายนอก มีความเชื่อว่าผลลัพธ์ที่ออกมาดีนั้น ก็จะทำให้เขากระทำในสิ่งนั้น และส่วนหนึ่งอาจจะถูกควบคุมโดยการเสริมแรงจากบุคคลอื่น ซึ่งการเสริมแรงอาจจะทำให้มีอำนาจในการจูงใจและตัดสินใจในการเลือกอาชีพนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ วรณดี แก้วเก่า (2541: 77) ได้สำรวจความสนใจในอาชีพและการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ระดับผลการเรียน อาชีพบิดา อาชีพมารดา ระดับการศึกษา และรายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อและ ความสนใจในอาชีพ และเพศมีความสัมพันธ์กับความ สนใจในอาชีพ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ศึกษาสนใจในหมวดอาชีพวิชาการ อาชีพ

การบริหาร และการจัดการมากกว่านักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ส่วนนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสนใจในหมวดอาชีพคมนาคมการสื่อสาร การผลิตและการขนส่ง มากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

2.4. ระดับการศึกษาของบิดา /มารดา การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินตนเอง ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการวางแผน และด้านการแก้ปัญหา ไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาของบิดา /มารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับ ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้

จากการศึกษางานวิจัยแล้ว พบว่า บิดามีระดับการศึกษาปริญญาตรี รองลงมา สูงกว่าปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนระดับการศึกษาของมารดามีระดับการศึกษาปริญญาตรี รองลงมา ต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ดังนั้น นักเรียนที่บิดา และมารดา มีระดับการศึกษา สูง ปานกลางและต่ำ ต่างก็ให้ความสนใจ ในอาชีพวิชาชีพ /วิชาการมากที่สุด อาจเป็นเพราะบิดามารดาไม่ว่าจะมีการศึกษาระดับใด ก็อยากให้นุตรของตนมีการเลือกอาชีพ เพื่อให้ สถานะทางเศรษฐกิจ และสังคมดี และอาจเป็น การเลือกอาชีพตามความคาดหวังของ บิดามารดา โดยไม่พิจารณาถึงความพอใจ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเองอาจทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ คำแนะนำของบิดามารดา นั้นเต็มเปี่ยม ด้วยความรักและปรารถนาดี ประกอบกับความรู้และประสบการณ์ชีวิตย่อมเป็นคำแนะนำที่ดี มีประโยชน์ต่อเรา แต่การตัดสินใจขั้นสุดท้าย นักเรียนจะต้อง มีแผนการเลือกอาชีพที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยจะต้องพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ ให้รอบคอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ ประภาพรรณศิริ (2531: 95) ได้ศึกษาความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การศึกษาของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังของบุตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1. เนื่องจากผลการวิจัย ครั้งนี้ พบว่า การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านการประเมินตนเอง ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ด้านการตั้งเป้าหมาย ด้านการวางแผน และด้านการแก้ปัญหา ดังนั้นครูแนะแนว ควรนำเทคนิคการแนะแนว เพื่อให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์ตนเอง เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และมีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ เพื่อให้การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน

1.2. เนื่องจากผลการวิจัย ครั้งนี้ พบว่า การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในด้านการตั้งเป้าหมาย ดังนั้นครูแนะแนวควรศึกษารูปแบบการวางแผนอาชีพ ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนซึ่งแสดงให้เห็นจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและสูง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกับการตัดสินใจเลือกอาชีพกับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น นักศึกษาระดับอุดมศึกษา และในระดับอาชีวศึกษา เป็นต้น

2.2. ควรศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์และส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ กับตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ค่านิยมในอาชีพ ความต้องการตลาดแรงงาน วุฒิภาวะทางอาชีพ มีการส่งเสริมและแนะแนวนักเรียนให้มีการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อตนเอง

2.3. ควรศึกษาแนวคิดของนักเรียนในการรับรู้ในด้านอื่น ๆ เช่น การตระหนักรู้ในอาชีพ แบบวิเคราะห์ความถนัดของนักเรียนแต่ละคน และปัจจัยสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา ไชยพันธ์. (2544). การทดสอบทางจิตวิทยา. ขอนแก่น: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กิติ กิติศัพท์. (2539). การศึกษาความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ *The Vocational Interest, Experience and Skill Assessment (VIESA)* และการศึกษาความสอดคล้องระหว่างสาขาที่ศึกษาและความสนใจในอาชีพ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- เกษณีย์ สีมหาศาล. (2531). ผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีผลต่อทัศนคติในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชนิษฐา สุวรรณนิตย์. (2533). ปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คะเนิงนิจ เนติประวัติ. (2535). ผลของการปรึกษาทางจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มต่อความพร้อมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จันทนา กาไหลทอง. (2537). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งเสลี่ยมชนูปถัมภ์ อ.ทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิตติพัฒน์ สงบกาย. (2533). ผลของการกำกับตนเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธรรมศักดิ์ มีอิสระ. (2530, สิงหาคม-กันยายน). การวางแผนอาชีพ. *วารสารแนะแนว*. 21(112): 34.
- ธีรศักดิ์ อุ่ณอารมย์เลิศ. (2542). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพวรรณ ประภาพรณศิริ. (2531). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

เพื่อการวางแผนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์:ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนสุทธีวราราม.
วิทยานิพนธ์ สส.ม.(สังคมสงเคราะห์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2532). พัฒนาการอาชีพ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประสาธ อิศรปริดา. (2547). สารัตถจิตวิทยาการศึกษา. มหาสารคาม: คลังนานาวิทยา.

ปิติ วิทยการ. (2536). ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มต่อการตระหนักรู้
ในอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.

พันทิพา หิงสุวรรณ. (2541). ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่มต่อการรับรู้
ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). เอกสารประกอบการแนะแนว 515 ทฤษฎี พัฒนาการทางอาชีพ.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

----- . (2531). การศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัตนกรณ ชนะขำ. (2541). ผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลต่อการรับรู้
ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.
วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.

รัตนา ศิริพานิช. (2542). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

----- . (2541). เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วรรณดี แก้วเก่า. (2541). การสำรวจความสนใจในอาชีพและการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผล
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.

สมศักดิ์ สีดากุลฤทธิ์. (2532). การศึกษาเปรียบเทียบผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพ
แบบกลุ่มกับโปรแกรมการศึกษาทางอาชีพด้วยตนเองต่ออู่วภาวะทางอาชีพของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.บ. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- สุชา จันทน์เอม. (2531). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชาติ วิวัฒน์ชานนท์. (2542). *การศึกษาความสนใจในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ โคว์ตระกูล. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภชาติ บุญญวงค์. (2528). *เอกสารคำสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา.
- อ่ำไพพรรณ สุกุลธนาศร. (2538). *ผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Anderson, J. V. (1974). *Psychological Determinants*. New York: William Morrow.
- Bandura, A. (1977). *Self-Efficacy the Exercise of Control*. New York: W.H. Freeman and Company.
- (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. N.J: Prentice-Hall.
- Bandura, A.; Adams, N. E.; & Beyer, I. (1978, March). Cognitive Processes Mediating Behavioral Change. *Journal of Personality and Social Psychology*. 35(4): 125-139.
- Bangley, B. B. (1992). A Comparison of Self-Efficacy and Informational Career Counseling with Undecided High School Seniors. *Dissertation Abstracts International*. 54: 1673
- Betz, N. E. (1992). Counseling Uses of Career Self-Efficacy Theory. *The Career Quarterly*. 41: 22-26.
- Betz, N. E.; & Hackett, G. (1981) The Relationship of Career Related Self-Efficacy Expectation to Perceived Career Options in College Women and Men. *Journal of Counseling Psychology*. 28: 399-410.
- Crites, J. O. (1978). *Administration & Use Manual Second Edition*. California: CTB/McGraw-Hill.
- (1978). *Career Counseling: Models, Methods, and Materials*. New York: CTB/McGraw-Hill.
- Crites, J. O. (1981). *Career Maturity Inventory: Theory and Research Handbook*. 2nd ed. California: CTB/McGraw-Hill.
- Eden, D.; & Avirans, A. (1993). Self-Efficacy Training to Speed Reemployment: Helping People to Help Themselves. *Journal of Applied Psychology*. 78: 352-360.

- Ginzber, E.; et al. (1974). *Occupation Choice*. New York: Columbia University Press.
- Hackett, G.; & Campbell, N. K. (1987). Task Self-Efficacy and Task Interest as a Function of Performance on a Gender-Neural Task. *Journal of Vocational Behavior*. 30(3): 203-215.
- Hird, J. S. (1995). The Relationship of Sources of Efficacy Information to Career Decision-Making Self-Efficacy. *Dissertation Abstracts International*. 40: 2173.
- Krumboltz, J. D.; Mitchell, A. M.; & Jones, G. B. (1975). A Social Learning Theory of Career Selection. *The Counseling Psychologist*. 6: 71-81.
- Layton, P. L. (1984). *Self-Efficacy, Locus of Control, Career Salience and Women's Career Choice*. Unpublished doctoral dissertation, University of Minnesota. p.p. 100.
Quote in Betz, N. E., and Hackett, G. (1986). Applications of Self-Efficacy to Understanding Career Choice Behavior. *Journal of Social and Clinical Psychology*. 4: 279-289.
- Lent, R. E.; Brown, S. D.; & Hackett, G. (1994). Toward a Unifying Social Cognitive Theory of Career and Academic Interest, Choice and Performance. *Journal of Vocational*. 45: 79-122.
- Luzzo, D. A.; & Taylor, K. M. (1994). Effect of Verbal Persuasion on the Career Self-Efficacy of College Freshmen. *CACD Journal*. 14: 31-34.
- Schunk, D.H. (1985). Self-Efficacy and Classroom Learning. *Psychology in the School*. 22(2): 208-223
- (1985). Participation in Goal Setting: Effects on Self-Efficacy and Skills of Learning Disabled Children. *Journal of Special Education*. 19(2): 307- 371.
- Smith, R. E. (1989). Effects of Coping Skills Training on Generalized Self-Efficacy and Locus of Control. *Journal of Personality and Social Psychology*. 56(2): 228-233.
- Super, D. E. (1975). *The Psychology of Careers*. New York: Harpar & Broters.
- Taylor, K. M.; & Betz, N. E. (1994). Applications of Self-Efficacy Theory to the Understanding and Treatment of Career Indecision. *Journal of Vocational Behavior*. 22(3): 63-81.
- Tolbert, E. L. (1977). *Counseling for Career Development*. Boston: Houghton Mifflin.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามมาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย มีทั้งหมด 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

แบบสอบถามสถานภาพของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) เกี่ยวกับระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา/มารดา และระดับการศึกษาของบิดา/มารดา และรายได้ของครอบครัว จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 มาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ประกอบด้วยข้อคำถาม 50 ข้อ ประกอบด้วยมาตรวัด 5 ด้าน ให้นักเรียนตอบแบบสำรวจนี้ตามความเป็นจริงที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ที่ตัวเลขเพียงคำตอบเดียว และกรุณาตอบทุกข้อ

แบบสอบถามนี้ถือเป็นประโยชน์ และมีคุณค่ายิ่ง ผู้วิจัยจะสงวนคำตอบนักเรียนไว้เป็นความลับและจะใช้ประโยชน์ในด้านการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนจึงขอขอบคุณในความร่วมมือสำหรับการให้ข้อมูลและกรอกแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวพันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ

นิสิตปริญญาโทหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง

กรุณาอ่านข้อความและเขียนเครื่องหมายกากบาท (✓) ในช่องที่ตรงกับเรื่องราวของนักเรียน ให้ตอบให้ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนและตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ

1. ระดับชั้น

- มัธยมศึกษาปีที่ 4   มัธยมศึกษาปีที่ 5   มัธยมศึกษาปีที่ 6

2. ผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย)

- 3.00-4.00   2.00-2.99   1.00-1.99

3. อาชีพของบิดา

- รับราชการ   รัฐวิสาหกิจ   พนักงานบริษัท
 ค้าขาย   รับจ้างทั่วไป   เกษตรกร
 อื่น ๆ ระบุ.....

4. อาชีพของมารดา

- รับราชการ   รัฐวิสาหกิจ   พนักงานบริษัท
 ค้าขาย   รับจ้างทั่วไป   เกษตรกร
 อื่น ๆ ระบุ.....

5. ระดับการศึกษาของบิดา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี   ปริญญาตรี   สูงกว่าปริญญาตรี

6. ระดับการศึกษาของมารดา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี   ปริญญาตรี   สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

คำชี้แจง

กรุณาอ่านข้อความข้างล่างนี้อย่างละเอียด และพิจารณาว่านักเรียนมีความมั่นใจมากน้อยเพียงใดต่อการที่จะประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมในแต่ละข้อความ ขอให้นักเรียนประเมินข้อความดังกล่าว จากมีความมั่นใจมากที่สุด ถึงไม่มีความมั่นใจ เลยซึ่งข้อความทั้งหมดจะมี 50 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน โดยทำเครื่องหมาย ที่ตัว เพียงคำตอบเดียว และขอให้นักเรียนตอบทุกข้อ

การเลือกตอบถือเกณฑ์ ดังนี้

	มั่นใจ											มั่นใจ	
	มากที่สุด	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	น้อยที่สุด	
0-1 คะแนน			หมายถึง										ไม่มีความมั่นใจในข้อความนั้นเลย
2-3 คะแนน			หมายถึง										มีความมั่นใจเล็กน้อย ในข้อความนั้น
4-5 คะแนน			หมายถึง										มีความมั่นใจบ้าง ในข้อความนั้น
6-7 คะแนน			หมายถึง										มีความมั่นใจมาก ในข้อความนั้น
8-9 คะแนน			หมายถึง										มีความมั่นใจมากที่สุด ในข้อความนั้น

ตัวอย่าง

ข้อความ	ระดับความมั่นใจ									
0. ท่านมีการวางมาตรฐานการเลือกเรียนคณะ สาขาวิชาเอก และอาชีพที่แน่นอน	☒	8	7	6	5	4	3	2	1	0

ถ้าท่านมั่นใจในข้อความดังกล่าวมากที่สุด ให้ทำเครื่องหมาย ตรงหมายเลข 9

ข้อความ	ระดับความมั่นใจ
การประเมินตนเอง	
1. นักเรียนมีรายชื่อคณะ-สาขาวิชาต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจไว้แล้ว	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
2. นักเรียนได้ไปค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจในห้องสมุด	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
3. นักเรียนเลือกเรียนในคณะ-สาขาวิชาเอกจากรายการวิชาเอกที่นักเรียนพิจารณาไว้	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
4. นักเรียนได้วางแผนสำหรับเป้าหมายในชีวิตของนักเรียนในอีก 5 ปีข้างหน้า	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
5. นักเรียนมีปัญหาในวิชาเอกที่เลือกนักเรียนได้มีวิธีการขั้นตอนที่จะแก้ไขสิ่งนั้นแล้ว	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
6. นักเรียนประเมินความสามารถของตนเองได้อย่างแม่นยำ	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
7. นักเรียนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทที่จ้างบุคคลที่จบปริญญาตรี สาขาวิชาเอกที่นักเรียนเลือกเรียน	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
8. นักเรียนได้เลือกอาชีพที่ต้องการมากที่สุดเพียงอาชีพเดียวจากหลาย ๆ อาชีพที่นักเรียนพิจารณา	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
9. นักเรียนได้กำหนดขั้นตอนที่จำเป็นในการดำเนินการเพื่อไปสู่ความสำเร็จในการเลือกเรียนคณะ-สาขาวิชาเอกที่ต้องการ	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
10. นักเรียนยังคงมุ่งมั่นที่จะทำงานหรือเรียนตามเป้าหมายของนักเรียน แม้ว่านักเรียนจะรู้สึกคับข้องใจ	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0

ข้อความ	ระดับความมั่นใจ									
ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ										
11. นักเรียนทำรายการอาชีพต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจไว้แล้ว	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
12. นักเรียนได้ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับคณะหรือสาขาวิชาด้านวิศวกรรมศาสตร์	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
13. นักเรียนเลือกอาชีพที่จะเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินชีวิตที่นักเรียนปรารถนา	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
14. นักเรียนเตรียมเอกสารข้อมูลประวัติส่วนตัวของนักเรียนเป็นอย่างดี	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
15. นักเรียนจะเปลี่ยน คณะ/สาขาวิชาเอก ถ้าหากนักเรียนรู้สึกไม่ชอบจากที่ได้เลือกไว้ครั้งแรก	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
16. นักเรียนมีความรับผิดชอบเป็นแบบอย่างที่ดีในการที่จะประกอบอาชีพ	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
17. นักเรียนได้ปรึกษาพูดคุยกับอาจารย์ของนักเรียนถึงสาขาวิชาเอก ที่นักเรียนได้พิจารณาเลือก	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
18. นักเรียนตัดสินใจในการเลือกอาชีพ โดยไม่กังวลว่าอาชีพที่นักเรียนเลือกนั้น จะมีความเหมาะสมกับนักเรียนหรือไม่	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
19. นักเรียนได้รับข้อมูล หรือเอกสารเกี่ยวกับการแนะนำอาชีพ มาจากอาจารย์ของนักเรียน	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
20. นักเรียนจะเปลี่ยนอาชีพใหม่ ถ้าหากนักเรียนไม่พอใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งของผู้ร่วมงาน	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0

ข้อความ	ระดับความมั่นใจ
การตั้งเป้าหมาย	
21. นักเรียนให้ความสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกอาชีพมากที่สุด	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
22. นักเรียนได้สอบถามอาจารย์เกี่ยวกับการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย และโอกาสในการประกอบอาชีพ ในสาขาวิชาที่นักเรียนเลือกเรียน	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
23. นักเรียนได้เลือกสาขาวิชาเอก หรืออาชีพ ที่ส่วนใหญ่พ่อแม่ของนักเรียนไม่เห็นด้วย	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
24. นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับงาน ที่นักเรียนได้วางเป้าหมายอนาคต	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
25. นักเรียนต่อต้านความพยายามของพ่อแม่ หรือเพื่อนที่กดดันเกี่ยวกับอาชีพ หรือสาขาที่เรียน ว่ามันยากเกินความสามารถนักเรียน	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
26. บุคลิกภาพภายนอกและความสามารถของนักเรียนที่มี นำไปสู่ความสำเร็จที่ยอมรับในหลักสูตรที่เลือกเรียน	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
27. นักเรียนได้ระบุถึงความรับผิดชอบของงานทั่วไป หรืองานหลักที่นักเรียนต้องการ ทำให้สำเร็จลุล่วง	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
28. การเลือกอาชีพสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการทำงาน ส่วนใหญ่ คือ เพศตรงข้าม	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
29. นักเรียนได้วางแผนในการเลือกตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐ	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
30. การเปลี่ยนงานไปทำงานในเมืองหลวง ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการทำงาน	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0

ข้อความ	ระดับความมั่นใจ
การวางแผน	
31. การกำหนดสาขาวิชา ที่เรียนนั้น จะต้องมีความสามารถเฉพาะตัวที่สูง	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
32. การตัดสินใจเลือกอาชีพส่วนใหญ่ เลือกตามค่านิยม และความทันสมัย	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
33. นักเรียนเลือกสาขาวิชา หรืออาชีพนั้นเป็น เพราะมีความเหมาะสมที่ตัวนักเรียนสนใจ	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
34. นักเรียนจะต้องเข้าร่วมกับผู้ที่สำเร็จการศึกษา หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านอาชีพ เพื่อที่จะ ประสบผลสำเร็จมีเป้าหมายอาชีพของ นักเรียน	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
35. สถาบันการศึกษาเป็นสิ่งแรกที่ได้ถูกนำมาใช้ ในการยอมรับในการทำงาน	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
36. นักเรียนชอบที่จะทำงานไปพร้อมกับการศึกษา ความรู้และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
37. นักเรียนได้ทำการตรวจสอบเกี่ยวกับรายได้ เฉลี่ยประจำปีในแต่ละอาชีพ	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
38. การเลือกสาขาวิชาเอก หรืออาชีพ เพราะว่ามี ความต้องการที่เหมาะสมกับความสามารถ ของนักเรียน	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
39. การวางแผนหลักสูตรสาขาวิชาของนักเรียน จะช่วยส่งเสริมเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0
40. นักเรียนได้ระบุสาขาวิชาเอก หรืออาชีพไว้ คร่าว ๆ ไม่เจาะจง เพื่อเอาไว้เป็นทางเลือก ซึ่งถ้าหากไม่เป็นไปตามแผนที่ได้เลือกไว้ แต่แรก	9 8 7 6 5 4 3 2 1 0

ข้อความ	ระดับความมั่นใจ									
การแก้ปัญหา										
41. บุคลิกจากภายนอกของนักเรียนที่แสดงออก ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จตามที่ วางเป้าหมายไว้	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
42. นักเรียนจะต้องเป็นบุคคลที่ถูกพิจารณาจ้าง ให้ทำงานในแผนกที่นักเรียนมีความสนใจ	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
43. นักเรียนได้เลือกสาขาวิชาเอกที่เหมาะสม ที่สุดสำหรับตัวนักเรียน แม้ว่าต้องใช้เวลา เวลานาน ในการเรียนให้จบในระดับปริญญา	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
44. นักเรียนได้ระบุชื่อนายจ้าง บริษัท องค์กรซึ่ง มีความสัมพันธ์กันเกี่ยวกับอาชีพ ที่มีความ เป็นไปได้ของนักเรียน	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
45. นักเรียนจะกลับมาสถาบันที่นักเรียน ศึกษาอีกครั้ง หลังจากใช้เวลาได้ผ่านไป 5-10 ปี	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
46. นักเรียนมีการกำหนดขอบเขตและรูปแบบ ของวิถีการดำเนินชีวิตในสิ่งที่นักเรียน ต้องการเพื่อความมีชีวิตชีวา	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
47. นักเรียนค้นหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ผู้ที่สำเร็จการศึกษา หรือผู้ที่มีความ เชี่ยวชาญจากในสถาบันการศึกษา	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
48. นักเรียนเลือกสาขาวิชาเอกที่ตัวนักเรียน ต้องการ ถึงแม้ว่าเป็นอาชีพที่ตลาดมี ความต้องการน้อย	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
49. นักเรียนประสบผลสำเร็จหลังจากที่ได้ รับการสัมภาษณ์งาน	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
50. หากนักเรียนต้องออกจากสถาบันการศึกษา นักเรียน ได้เตรียมแผนหรือกลยุทธ์ ที่จะจัดการกับชีวิตของนักเรียนได้	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกเป็นรายชื่อ

การรับรู้ความสามารถของตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
ด้านการประเมินตนเอง			
1. นักเรียนมีรายชื่อคณะ-สาขาวิชาต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจไว้แล้ว	6.10	1.99	สูง
2. นักเรียนได้ไปค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจในห้องสมุด	5.14	2.22	ต่ำ
3. นักเรียนเลือกเรียนในคณะ-สาขาวิชาเอกจากรายการวิชาเอกที่นักเรียนพิจารณาไว้	6.02	2.01	สูง
4. นักเรียนได้วางแผนสำหรับเป้าหมายในชีวิตของนักเรียนในอีก 5 ปีข้างหน้า	5.86	1.88	ต่ำ
5. นักเรียนมีปัญหาในวิชาเอกที่เลือกนักเรียนได้มีวิธีการขั้นตอนที่จะแก้ไขสิ่งนั้นแล้ว	5.89	2.00	ต่ำ
6. นักเรียนประเมินความสามารถของตนได้อย่างแม่นยำ	5.93	1.69	ต่ำ
7. นักเรียนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทที่จ้างบุคคลที่จบปริญญาตรี สาขาวิชาเอกที่นักเรียนเลือกเรียน	5.61	2.19	ต่ำ
8. นักเรียนได้เลือกอาชีพที่ต้องการมากที่สุดเพียงอาชีพเดียวจากหลาย ๆ อาชีพที่นักเรียนพิจารณา	6.02	2.11	สูง
9. นักเรียนได้กำหนดขั้นตอนที่จำเป็นในการดำเนินการเพื่อไปสู่ความสำเร็จในการเลือกเรียนคณะ-สาขาวิชาเอกที่ต้องการ	5.99	1.96	ต่ำ
10. นักเรียนยังคงมุ่งมั่นที่จะทำงานหรือเรียนตามเป้าหมายของนักเรียน แม้ว่านักเรียนจะรู้สึกคับข้องใจ	5.93	2.03	ต่ำ
รวม	5.85	2.01	ต่ำ

ตาราง 11 (ต่อ)

การรับรู้ความสามารถของตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ			
11. นักเรียนทำรายการอาชีพต่าง ๆ ที่นักเรียน สนใจไว้แล้ว	6.02	1.96	สูง
12. นักเรียนได้ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับคณะหรือสาขา วิชาด้านวิศวกรรมศาสตร์	5.20	2.49	ต่ำ
13. นักเรียนเลือกอาชีพที่จะเหมาะสมกับ ลักษณะการดำเนินชีวิตที่นักเรียนปรารถนา	6.15	2.06	สูง
14. นักเรียนเตรียมเอกสารข้อมูลประวัติส่วนตัว ของนักเรียนเป็นอย่างดี	5.98	1.95	ต่ำ
15. นักเรียนจะเปลี่ยน คณะ/สาขาวิชาเอก ถ้าหากนักเรียนรู้สึกไม่ชอบจากที่ได้เลือกไว้ ครั้งแรก	5.79	2.26	ต่ำ
16. นักเรียนมีความรับผิดชอบเป็นแบบอย่างที่ดี ในการที่จะประกอบอาชีพ	6.06	1.75	สูง
17. นักเรียนได้ปรึกษาพูดคุยกับอาจารย์ ของนักเรียนถึงสาขาวิชาเอก ที่นักเรียนได้ พิจารณาเลือก	5.97	2.01	ต่ำ
18. นักเรียนตัดสินใจในการเลือกอาชีพ โดยไม่กังวลว่าอาชีพที่นักเรียนเลือกนั้น จะมีความเหมาะสมกับนักเรียนหรือไม่	5.85	2.12	ต่ำ
19. นักเรียนได้รับข้อมูล หรือเอกสารเกี่ยวกับ การแนะนำอาชีพ มาจากอาจารย์ ของนักเรียน	5.86	2.02	ต่ำ
20. นักเรียนจะเปลี่ยนอาชีพใหม่ ถ้าหากนักเรียน ไม่พอใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งของผู้ร่วมงาน	5.80	2.19	ต่ำ
รวม	5.87	2.08	ต่ำ

ตาราง 11 (ต่อ)

การรับรู้ความสามารถของตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
ด้านการตั้งเป้าหมาย			
21. นักเรียนให้ความสำคัญในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการเลือกอาชีพมากที่สุด	5.96	2.28	ต่ำ
22. นักเรียนได้สอบถามอาจารย์เกี่ยวกับการศึกษา ต่อในมหาวิทยาลัย และโอกาสในการประกอบ อาชีพ ในสาขาวิชาที่นักเรียนเลือกเรียน	6.03	2.03	สูง
23. นักเรียนได้เลือกสาขาวิชาเอก หรืออาชีพ ที่ส่วนใหญ่พ่อแม่ของนักเรียนไม่เห็นด้วย	5.67	2.31	ต่ำ
24. นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับงาน ที่นักเรียน ได้วางเป้าหมายอนาคต	5.82	2.10	ต่ำ
25. นักเรียนต่อต้านความพยายามของพ่อแม่ หรือเพื่อนที่กดดันเกี่ยวกับอาชีพ หรือสาขา ที่เรียน ว่ามันยากเกินความสามารถนักเรียน	5.76	2.29	ต่ำ
26. บุคลิกภาพภายนอกและความสามารถ ของนักเรียนที่มี นำไปสู่ความสำเร็จที่ยอมรับ ในหลักสูตรที่เลือกเรียน	6.00	1.94	สูง
27. นักเรียนได้ระบุถึงความรับผิดชอบของงาน ทั่วไป หรืองานหลักที่นักเรียนต้องการ ทำให้สำเร็จลุล่วง	6.12	1.90	สูง
28. การเลือกอาชีพสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการทำงาน ส่วนใหญ่ คือ เพศตรงข้าม	5.71	2.32	ต่ำ
29. นักเรียนได้วางแผนในการเลือกตำแหน่งงาน ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐ	5.86	2.22	ต่ำ
30. การเปลี่ยนงานไปทำงานในเมืองหลวง ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการทำงาน	5.93	1.96	ต่ำ
รวม	5.88	2.14	ต่ำ

ตาราง 11 (ต่อ)

การรับรู้ความสามารถของตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
ด้านการวางแผน			
31. การกำหนดสาขาวิชา ที่เรียนนั้น จะต้องมีความสามารถเฉพาะตัวที่สูง	6.01	2.08	สูง
32. การตัดสินใจเลือกอาชีพส่วนใหญ่ เลือกตามค่านิยม และความทันสมัย	5.40	2.26	ต่ำ
33. นักเรียนเลือกสาขาวิชา หรืออาชีพนั้นเป็น เพราะมีความเหมาะสมที่ตัวนักเรียนสนใจ	6.45	1.97	สูง
34. นักเรียนจะต้องเข้าร่วมกับผู้ที่สำเร็จการศึกษา หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านอาชีพ เพื่อที่จะ ประสบผลสำเร็จมีเป้าหมายอาชีพของ นักเรียน	6.11	1.95	สูง
35. สถาบันการศึกษาเป็นสิ่งแรกที่ได้ถูกนำมาใช้ ในการยอมรับในการทำงาน	6.32	2.02	สูง
36. นักเรียนชอบที่จะทำงานไปพร้อมกับการศึกษา ความรู้และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ	6.51	1.78	สูง
37. นักเรียนได้ทำการตรวจสอบเกี่ยวกับรายได้ เฉลี่ยประจำปีในแต่ละอาชีพ	6.17	2.06	สูง
38. การเลือกสาขาวิชาเอก หรืออาชีพ เพราะว่ามี ความต้องการที่เหมาะสมกับความสามารถ ของนักเรียน	6.51	1.89	สูง
39. การวางแผนหลักสูตรสาขาวิชาของนักเรียน จะช่วยส่งเสริมเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต	6.72	1.79	สูง
40. นักเรียนได้ระบุสาขาวิชาเอก หรืออาชีพไว้ คร่าว ๆ ไม่เจาะจง เพื่อเอาไว้เป็นทางเลือก ซึ่งถ้าหากไม่เป็นไปตามแผนที่ได้เลือกไว้แต่แรก	6.26	1.90	สูง
รวม	6.25	1.97	สูง

ตาราง 11 (ต่อ)

การรับรู้ความสามารถของตน ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
ด้านการแก้ปัญหา			
41. บุคลิกจากภายนอกของนักเรียนที่แสดงออก ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จตามที่ วางเป้าหมายไว้	5.99	1.98	ต่ำ
42. นักเรียนจะต้องเป็นบุคคลที่ถูกพิจารณาจ้าง ให้ทำงานในแผนกที่นักเรียนมีความสนใจ	6.15	2.04	สูง
43. นักเรียนได้เลือกสาขาวิชาเอกที่เหมาะสม ที่สุดสำหรับตัวนักเรียน แม้ว่าต้องใช้ระยะเวลา เวลานาน ในการเรียนให้จบในระดับปริญญา	6.35	1.79	สูง
44. นักเรียนได้ระบุชื่อนายจ้าง บริษัท องค์กรซึ่ง มีความสัมพันธ์กันเกี่ยวกับอาชีพ ที่มีความ เป็นไปได้ของนักเรียน	5.73	2.21	ต่ำ
45. นักเรียนจะกลับมาสถาบันที่นักเรียน ศึกษาอีกครั้ง หลังจากใช้เวลาได้ผ่านไป 5-10 ปี	5.89	2.06	ต่ำ
46. นักเรียนมีการกำหนดขอบเขตและรูปแบบ ของวิธีการดำเนินชีวิตในสิ่งที่นักเรียน ต้องการเพื่อความมีชีวิตชีวา	6.45	1.67	สูง
47. นักเรียนค้นหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ผู้ที่สำเร็จการศึกษา หรือผู้ที่มีความ เชี่ยวชาญจากในสถาบันการศึกษา	6.40	1.71	สูง
48. นักเรียนเลือกสาขาวิชาเอกที่ตัวนักเรียน ต้องการ ถึงแม้ว่าเป็นอาชีพที่ตลาดมี ความต้องการน้อย	6.14	2.05	สูง
49. นักเรียนประสบผลสำเร็จหลังจากที่ได้ รับการสัมภาษณ์งาน	6.44	1.83	สูง
50. หากนักเรียนต้องออกจากสถาบันการศึกษา นักเรียน ได้เตรียมแผนหรือกลยุทธ์ ที่จะจัดการกับชีวิตของนักเรียนได้	5.99	2.01	ต่ำ
รวม	6.15	1.94	สูง

ภาคผนวก ค
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ของแบบทดสอบการรับรู้ความสามารถแห่งตน
ในการตัดสินใจเลือกชีพ ด้านการประเมินตนเอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
1	.504
2	.364
3	.722
4	.517
5	.585
6	.766
7	.577
8	.616
9	.618
10	.583

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ = 0.867

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบการรับรู้ความสามารถแห่งตน
ในการตัดสินใจเลือกชีพ ด้านข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
11	.655
12	.451
13	.321
14	.611
15	.560
16	.766
17	.743
18	.336
19	.637
20	.587

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ = 0.841

ตาราง 14 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบการรับรู้ความสามารถแห่งตน
ในการตัดสินใจเลือกชีพ ด้านการตั้งเป้าหมาย

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
21	.601
22	.310
23	.651
24	.496
25	.521
26	.392
27	.571
28	.735
29	.755
30	.758

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ = 0.863

ตาราง 15 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบการรับรู้ความสามารถแห่งตน
ในการตัดสินใจเลือกชีพ ด้านการวางแผน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
31	.434
32	.372
33	.652
34	.802
35	.716
36	.730
37	.548
38	.406
39	.580
40	.674

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ = 0.865

ตาราง 16 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบการรับรู้ความสามารถแห่งตน
ในการตัดสินใจเลือกชีพ ด้านการแก้ปัญหา

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
41	.510
42	.579
43	.532
44	.689
45	.470
46	.376
47	.692
48	.646
49	.522
50	.796

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ = 0.864

ภาคผนวก
ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	รวม
การประเมินตนเอง				
1. นักเรียนมีรายชื่อคณะ-สาขาวิชาต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจไว้แล้ว	1	1	1	1.00
2. นักเรียนได้ไปค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจในห้องสมุด	1	1	1	1.00
3. นักเรียนเลือกเรียนในคณะ-สาขาวิชาเอกจากรายการวิชาเอกที่นักเรียนพิจารณาไว้	1	1	1	1.00
4. นักเรียนได้วางแผนสำหรับเป้าหมายในชีวิตของนักเรียนในอีก 5 ปีข้างหน้า	1	1	1	1.00
5. นักเรียนมีปัญหาในวิชาเอกที่เลือกนักเรียนได้มีวิธีการขั้นตอนที่จะแก้ไขสิ่งนั้นแล้ว	1	1	1	1.00
6. นักเรียนประเมินความสามารถของตนได้อย่างแม่นยำ	1	1	1	1.00
7. นักเรียนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทที่จ้างบุคคลที่จบปริญญาตรี สาขาวิชาเอกที่นักเรียนเลือกเรียน	1	1	1	1.00
8. นักเรียนได้เลือกอาชีพที่ต้องการมากที่สุดเพียงอาชีพเดียวจากหลาย ๆ อาชีพ ที่นักเรียนพิจารณา	1	1	1	1.00
9. นักเรียนได้กำหนดขั้นตอนที่จำเป็นในการดำเนินการเพื่อไปสู่ความสำเร็จในการเลือกเรียนคณะ-สาขาวิชาเอกที่ต้องการ	1	1	1	1.00

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	รวม
10. นักเรียนยังคงมุ่งมั่น ที่จะทำงานหรือเรียนตามเป้าหมายของนักเรียน แม้ว่านักเรียนจะรู้สึกคับข้องใจ	1	1	1	1.00
ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ				
11. นักเรียนทำรายการอาชีพต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจไว้แล้ว	0	1	1	0.66
12. นักเรียนได้ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับคณะหรือสาขาวิชาด้านวิศวกรรมศาสตร์	1	0	1	0.66
13. นักเรียนเลือกอาชีพที่จะเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินชีวิตที่นักเรียนปรารถนา	0	1	1	0.67
14. นักเรียนเตรียมเอกสารข้อมูลประวัติส่วนตัวของนักเรียนเป็นอย่างดี	0	1	1	0.66
15. นักเรียนจะเปลี่ยน คณะ สาขาวิชาเอก/ ถ้าหากนักเรียนรู้สึกไม่ชอบจากที่ได้เลือกไว้ครั้งแรก	0	1	1	0.66
16. นักเรียนมีความรับผิดชอบเป็นแบบอย่างที่ดีในการที่จะประกอบอาชีพ	0	1	1	0.67
17. นักเรียนได้ปรึกษาพูดคุยกับอาจารย์ของนักเรียนถึงสาขาวิชาเอก ที่นักเรียนได้พิจารณาเลือก	0	1	1	0.66
18. นักเรียนตัดสินใจในการเลือกอาชีพ โดยไม่กังวลว่าอาชีพที่นักเรียนเลือกนั้น จะมีความเหมาะสมกับนักเรียนหรือไม่	0	1	1	0.66
19. นักเรียนได้รับข้อมูล หรือเอกสารเกี่ยวกับการแนะนำอาชีพ มาจากอาจารย์ของนักเรียน	0	1	1	0.66

ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	รวม
20. นักเรียนจะเปลี่ยนอาชีพใหม่ ถ้าหากนักเรียนไม่พอใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งของผู้ร่วมงาน	1	0	1	0.66
การตั้งเป้าหมาย				
21. นักเรียนให้ความสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกอาชีพมากที่สุด	0	1	1	0.66
22. นักเรียนได้สอบถามอาจารย์เกี่ยวกับการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย และโอกาสในการประกอบอาชีพ ในสาขาวิชาที่นักเรียนเลือกเรียน	1	1	1	1.00
23. นักเรียนได้เลือกสาขาวิชาเอก หรืออาชีพ ที่ส่วนใหญ่พ่อแม่ของนักเรียนไม่เห็นด้วย	0	1	1	0.66
24. นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับงาน ที่นักเรียนได้วางเป้าหมายอนาคต	0	1	1	0.66
25. นักเรียนต่อต้านความพยายามของพ่อแม่ หรือเพื่อนที่กดดันเกี่ยวกับอาชีพ หรือสาขาที่เรียน ว่ามันยากเกินความสามารถนักเรียน	0	1	1	0.66
26. บุคลิกภาพภายนอกและความสามารถของนักเรียนที่มี นำไปสู่ความสำเร็จที่ยอมรับในหลักสูตรที่เลือกเรียน	0	1	1	0.66
27. นักเรียนได้ระบุถึงความรับผิดชอบของงานทั่วไป หรืองานหลักที่นักเรียนต้องการ ทำให้สำเร็จลุล่วง	0	1	1	0.66
28. การเลือกอาชีพสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการทำงานส่วนใหญ่ คือ เพศตรงข้าม	1	0	1	0.66

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	รวม
29. นักเรียนได้วางแผนในการเลือกตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐ	0	1	1	0.66
30. การเปลี่ยนงานไปทำงานในเมืองหลวงทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการทำงาน	0	1	1	0.66
การวางแผน				
31. การกำหนดสาขาวิชา ที่เรียนนั้นจะต้องมีความสามารถเฉพาะตัวที่สูง	1	1	1	1.00
32. การตัดสินใจเลือกอาชีพส่วนใหญ่เลือกตามค่านิยม และความทันสมัย	1	1	1	1.00
33. นักเรียนเลือกสาขาวิชา หรืออาชีพนั้นเป็นเพราะมีความเหมาะสมที่ตัวนักเรียนสนใจ	1	1	1	1.00
34. นักเรียนจะต้องเข้าร่วมกับผู้ที่สำเร็จการศึกษา หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านอาชีพ เพื่อที่จะประสบผลสำเร็จมีเป้าหมายอาชีพของนักเรียน	1	1	1	1.00
35. สถาบันการศึกษาเป็นสิ่งแรกที่ได้ถูกนำมาใช้ในการยอมรับในการทำงาน	1	1	1	1.00
36. นักเรียนชอบที่จะทำงานไปพร้อมกับการศึกษา ความรู้และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ	1	1	1	1.00
37. นักเรียนได้ทำการตรวจสอบเกี่ยวกับรายได้เฉลี่ยประจำปีในแต่ละอาชีพ	1	1	1	1.00
38. การเลือกสาขาวิชาเอก หรืออาชีพ เพราะว่ามี ความต้องการที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน	1	1	1	1.00

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	รวม
39. การวางแผนหลักสูตรสาขาวิชาของนักเรียน จะช่วยส่งเสริมเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต	1	1	1	1.00
40. นักเรียนได้ระบุสาขาวิชาเอก หรืออาชีพไว้ คร่าว ๆ ไม่เจาะจง เพื่อเอาไว้เป็นทางเลือก ซึ่งถ้าหากไม่เป็นไปตามแผนที่ได้เลือกไว้ แต่แรก	1	1	1	1.00
การแก้ปัญหา				
41. บุคลิกจากภายนอกของนักเรียนที่แสดงออก ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จตามที่ วางเป้าหมายไว้	0	1	1	0.66
42. นักเรียนจะต้องเป็นบุคคลที่ถูกพิจารณาจ้าง ให้ทำงานในแผนกที่นักเรียนมีความสนใจ	0	1	1	0.66
43. นักเรียนได้เลือกสาขาวิชาเอกที่เหมาะสม ที่สุดสำหรับตัวนักเรียน แม้ว่าต้องใช้ระยะ เวลานาน ในการเรียนให้จบในระดับปริญญา	0	1	1	0.66
44. นักเรียนได้ระบุชื่อนายจ้าง บริษัท องค์กรซึ่ง มีความสัมพันธ์กันเกี่ยวกับอาชีพ ที่มีความ เป็นไปได้ของนักเรียน	0	1	1	0.66
45. นักเรียนจะกลับมาสถาบันที่นักเรียน ศึกษาอีกครั้ง หลังจากที่เวลาได้ผ่านไป 5-10 ปี	1	0	1	0.66
46. นักเรียนมีการกำหนดขอบเขตและรูปแบบ ของวิถีการดำเนินชีวิตในสิ่งที่นักเรียน ต้องการเพื่อความมีชีวิตชีวา	0	1	1	0.66
47. นักเรียนค้นหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ผู้ที่สำเร็จการศึกษา หรือผู้ที่มีความ เชี่ยวชาญจากในสถาบันการศึกษา	0	1	1	0.66

ข้อความถาม	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3	รวม
48. นักเรียนเลือกสาขาวิชาเอกที่ตัวนักเรียนต้องการ ถึงแม้ว่าเป็นอาชีพที่ตลาดมีความต้องการน้อย	0	1	1	0.66
49. นักเรียนประสบผลสำเร็จหลังจากที่ได้รับการสัมภาษณ์งาน	0	1	1	0.66
50. หากนักเรียนต้องออกจากสถาบันการศึกษา นักเรียน ได้เตรียมแผนหรือกลยุทธ์ที่จะจัดการกับชีวิตของนักเรียนได้	1	1	1	1.00

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0519.12/10/0

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 กุมภาพันธ์ 2556

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงพักตร์ ภูพันธ์ศรี

เนื่องด้วย นางสาวพันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีชา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัด และแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวิฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 089-689-3053

ที่ ศธ 0519.12/1008

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 กุมภาพันธ์ 2556

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.รังสิมา หอมเศรษฐี

เนื่องด้วย นางสาวพันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัด และแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-689-3053

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 0519.12/1009

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2556

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง

เนื่องด้วย นางสาวพันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัด และแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-689-3053

ที่ ศธ 0519.12/1/๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๕ กุมภาพันธ์ 2556

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

เนื่องด้วย นางสาวพันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชา
จิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การรับรู้
ความสามารถแห่งตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท
ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่โรงเรียน เพื่อใช้แบบทดสอบ และ
แบบสอบถาม กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 - 6 จำนวน 494 คน ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ -
มีนาคม 2556

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติขอความเห็นชอบให้ นางสาวพันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ
ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

HP / ✓

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน บัณฑิตวิทยาลัย
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-689-3053

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวพันธุ์ทิพย์ พัชรพงศ์พรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	9 พฤษภาคม 2527
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	552/103 ชวนชื่นอุดมสุข ถนนกาญจนาภิเษก แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10250
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2545	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2549	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาเอกจิตวิทยา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ.2556	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ